

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. NOVEMBER 18.
VIII. évfolyam, 299. szám.

Péntek

Nem sok reményt fűznek Lipót király és Vilma királynő békeegyengető kísérletéhez

London és Páris együttes választ adnak a két államfő felhívására — Hitler kancellár élesen bírálta az angol politikát — Atlee őrnagy beszélt Anglia háborús céljairól — Vorosilov: „A Szovjetunión semlegességének fenntartásával folytatja békés politikáját”

(BRÜSSZEL.) (Havas.) Vilma hollandiai királynő és Lipót belga király békeközvetítési ajánlata, amint várni lehetett, rendkívül nagy meglepetést keltett világszerte és pedig elsősorban azért, mert diplomáciailag egyáltalában elő nem készített ténykedés volt, ami annyira váratlanul jött, hogy az érdekelt kormányokat első pillanatban valóságos meglepetés hangja olvasható ki a nemzetközi sajtóból is, amely nem sok reményt fűz az akcióhoz, bár ugyanakkor a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozik a két államfő „sokáig emlékeztetben maradó” kezdeményezéséről.

A Times megjegyzi, hogy Angliában első pillanatban kétkezzel fogadták a jelentést, de azután a kezdeményező személyiségek iránti tiszteletből nyugodtan várták a megerősítést, ami nem sokára meg is érkezett, szinte egyidőben a VI. György uralkodónak küldött sürgönynek. Az angol kormány azonnal tanulmányozás alá is vette a javaslatot, de határozatot nem hozhatott még, mert ezt csak a francia kormánnyal egyetértően teheti. A vélemény azonban már is kialakult és az nem kedvező a javaslatra nézve, mert sejteti, hogy Belgium és Hollandia uralkodói az ajánlatot erős német nyomásra tették meg.

A Daily Telegraph and Morning Post a kérdéssel kapcsolatban azt írja, hogy a feleletet az ajánlatra már lord Halifax megadta legutóbbi, felsőházi beszédében, amelyben tisztázta azokat a célokat, amelyekért Nagybritannia küzd.

A News Chronicle szerint Halifax lord világosan megjelölte a háborús célt, ez pedig nem más,

mint megakadályozása annak, hogy Európa egyes államait újabb és újabb német támadás érje. Ezt nem lehet közvetítés és tárgyalás útján elérni.

A Daily Mail véleménye az, hogy a hadviselő felek között áthidalhatatlanok a szakadékok, mert a hit és a szándék engesztelhetetlen ellentété áll közöttük.

Franciaországban a békeközvetítési ajánlat mélyebb hatást tett, mintsem azt a sajtó hangjából gondolni lehetne. A hivatalos körök azonban minden bizonnyal nem élnek vele, mert az ellentétek Lengyelország feldarabolása miatt már tulságosan nagyok, s hogy, semhogyszerű tárgyalások-

kal megoldhatók lehetnének. A Petit Parisien azt hangsúlyozza, hogy

teljes köszönet illeti meg a közvetítésekre vállalkozó uralkodókat, akik bizonyára a Harmadik Birodalom részéről fenyegető veszély miatt tették meg ajánlatukat, de azt elfogadni e pillanatban lehetetlen.

Nagy megértéssel ír a békeajánlatról a svájci és az olasz sajtó is, míg az amerikai lapok eleve reménytelennek ítélik meg a kísérletet. A német lapok megjegyzi, hogy

„Bűnös gyűlölködés következménye”

(LONDON.) (Rador.) Az összes angol lapok az első oldalon feltűnő szedéssel közlik Belgium királyának és Hollandia királynőjének békekötésre szóló felhívását és igyekeznek megmagyarázni azokat az okokat, amelyek ennek a meglepő ajánlatnak a megtételére késztették a két államfőt. A Daily Telegraph szerint kétségtelen, hogy a békeközvetítési ajánlat az emberiség magasabb érdekei szempontjából történt, de sugalmazta az érdekelt két állam népe érdekeiért való aggodás is, amellyel el akarják kerülni azt, hogy Belgium és Hollandia népe a háború szenvedő áldozata legyen. A jelenlegi háború nem elvont meg nem értés eredménye, tehát nem olyan természetű, hogy békés tárgyalásokkal a helyzet ne volna tisztázható, hanem egy bűnös gyűlölködés következménye, amelyet a hadviselő államok céljaik elérése szolgálatába állítottak. Béke azonban csak akkor lehet, ha Németország véglegesen lemond támadási szándékáról. A Daily Mail szerint Hollandia és Belgium az utóbbi hetekben Németország részéről rendszeres és veszélyes fenyegetés középpontjába kerültek, amit fokozott az a körülmény, hogy jelentős német csapatokat vontak össze a két ország határán. De nemcsak a német fenyegetés ösztönözte ennek a két államnak a fejeit a békeközvetítésre. Hitler vezér és kancellár valószínűleg a maga részére akarja felhasználni ennek a két országnak békés célkitűzéseit és ezért kísérlete meg, hogy a fenyegetésekkel súlyos helyzetbe hozza őket. Anglia és Franciaország azonban szilárdak és eltökéltek maradnak. Semmiféle békeközvetítés nem járhat megfélelő biztosítékok nélkül. Ezek a biztosítékok éppen olyan életbevágóan fontosak Anglia és Franciaország, mint

a német kormány még nem foglalt hivatalosan állást a kérdésben és ezért feleslegesek a találgatások.

Az uralkodók békeajánlata foglalkoztatta a brit alsóházat is, ahol Chamberlain miniszterelnök tette szövé, hangsúlyozva, hogy

az angol kormány gondosan mérlegelni fogja a javaslatot és azután a francia kormánnyal egyetértően fog cselekedni.

Chamberlain szavaival kapcsolatban jól informált körök megjegyzi, hogy a mérlegelés máris megtörtént és a kormány

kellő tisztelettel értesíteni fogja Belgium és Németalföld uralkodóit, hogy ezidő szerint nem látja alkalmasnak az időt és a helyzetet a tárgyalások felvételére.

A hollandiai sajtó is borúlátón itéli meg a helyzetet, talán ennek tudható be, hogy a kormány folytatja védelmi intézkedéseit. Tegnap újabb területeket árasztottak el vízzel és behívták a már előzőleg elbocsátott korosztályokat is. Belgiumban sem sok reményt fűznek a békeközvetítéshez, amit az a tény igazol, hogy előkészítették az általános mozgósítást. A lapok megjegyzi, hogy a békeközvetítési tervet III. Lipót uralkodó vetette fel.

Hollandia és Belgium részére is. Abban az esetben, ha az eddig elfoglalt területek Németország birtokában maradnak, úgy az új békeközvetítési kísérlet is sikertelen lesz.

A lap azzal végzi cikkét, hogy a békeközvetítési ajánlatot az angol és a francia kormány együttes tanácskozásán tüzeten tanulmányozza és csak azután szögezi le végleges álláspontját.

SÜLYOS VESZÉLY FENYEGET (NEWYORK.) (Rador.) A Times megállapítása szerint azok a körülmények, amelyek között Lipót belga király és Vilma holland királynő hágai találkozására és tanácskozásra lefolyt és az a békeközvetítésre való felhívás, amelyet a két koronás fő a hadbanálló felekhez intéztek, arra enged következtetni, hogy olyan súlyos veszély fenyeget, amely szükségessé tette hogy az atolsó pillanatban még megkíséreljék a békés közvetítést és a veszély elhárítására minden lehetőt megkíséreljenek.

A BELGA-HOLLAND BÉKEKÍSÉRLÉT FRANCIA VISSZHANGJA

(PÁRIS.) (Rador.) Lipót belga király és Vilma holland királynő békeközvetítésével kapcsolatban a Petit Parisien azt írja, hogy a békeajánlat olyan tiszteletreméltó személyek részéről jött, hogy azt feltétlenül figyelembe kell venni. „Nem lehet csodálkozni azon — írja a francia lap, — ha a két ország koronás feje arra törekszik, hogy a leggyorsabban eltávolítsák azt a veszélyt, amely országaikat fenyegeti. A két koronás főnek azonban nem szabad csodálkozni, ha Anglia és Franciaország továbbra is fenntartja azt az álláspontját, amelyet Chamberlain és Daladier a német-orosz

békeajánlatra második napján szögezték le, mert azóta nem történt semmiféle olyan esemény, amely változást hozott volna az akkori helyzetben. Belgium és Hollandia királyának, illetve királynőjének el kell ismerniük, hogy a jelenlegi körülmények között a részéről megkezdett békeközvetítés Németország részére jelentene eredményt, mert szentesítene Lengyelország felosztását. A békének Hitler kívánsága szerint történő megkötése a semleges államok részére is végleges rabszolgaságot jelentene. A német hegemonia a jelenlegi semleges és kis államok részére sokkal nagyobb veszélyt jelentene, mint a magyhatalmak részére. Franciaország és Anglia akkor, midőn a német birodalom ellen folytatják a háborút, egyidejűleg a többi európai államok szabadságáért és függetlenségéért is harcolnak. A L'Oeuvre című lap azt írja, hogy valószínűleg az a veszély, amely Belgiumot német részről fenyegeti, késztette Lipót belga királyt arra az elhatározásra, hogy Hágába utazzék. Vilma királynővel tanácskozzék és vele közösen intézzék békefelhívást Angliához, Franciaországhoz és Németországhoz.

LONDONBAN MEGVIZSGÁLTÁK A BELGA-HOLLAND BÉKEJAVASLATOT

(LONDON.) (Rador.) Az angol minisztertanács szerdán délelőtt tüzetesen megvizsgálta azt a német javaslatot, amelyet Lipót belga király és Vilma holland királynő tett a hadviselő államoknak. Mielőtt az angol kormány hivatalosan is leszögezné álláspontját Belgium és Hollandia békeközvetítésével kapcsolatban, Anglia hivatott képviselői beható tanácskozást fognak folytatni a francia kormány illetékes tényezőivel.

A HÁGAI MEGBESZÉLÉSEK ELŐZMÉNYEI

(AMSZTERDAM.) (Rador.) A Havas távirati iroda jelenti a következőket: „Belgium királyát és Hollandia uralkodónőjét az a körülmény késztette a hágai tanácskozás megtartására és békeközvetítőként való fellépésre, hogy Németország — miután látta, hogy érdekei szerinti békétörökéseket sikertelenek maradtak — megfenyegette ezt a két államot. Ez a fenyegetés ösztönözte a két koronás főt arra, hogy országaink és népeik érdekében békét követhetőként lépjenek fel.” Az Allgemen Handelsblad azt írja, hogy Németország nyíltan ellenséges magatartást tanúsít Belgiummal és Hollandiával szemben. Az összes kedd esti német lapok azzal összhangban ezt a két semleges államot, hogy rendkívül nagy jóindulattal hajolnak meg az angol tengeri zárlat előtt.

NÉMET VISSZHANG

(BERLIN.) (Rador.) A DNB német távirati iroda jelenti a következőket: „Az egész német sajtó és az összes német rádióállomások teljes szöveggel közölték Lipót belga király és Vilma holland királynő békeközvetítési felhívását és annak részleteit. A német sajtó egyelőre tartózkodik attól, hogy kommentárokkal kísérje a két koronás fő békeközvetítési tevékenységét.

AMERIKAI ÉS OLASZ VELEMÉNY A BELGA-HOLLAND BÉKEKISÉRLETRŐL

(WASHINGTON.) (Rador.) Amerikai politikai körökben nagyon kedvezően fogadták Vilma holland királynő és Lipót belga király békeegyeztetési kísérleteit. Ennek ellenére azonban úgy látják, hogy a dolgok annyira elmerésedtek, hogy a jelenlegi körülmények között aligha lehet foganatja a nemes próbálkozásnak.

(RÓMA.) (Rador.) Az olasz fővárosban szintén nagyon kedvezően fogadták a két uralkodó békekísérletéről szóló híreket. Az olasz politika tényezői ebben a lépésben a saját ténykedésük igazolását látják. Mindennek ellenére azonban nem sok reményt fűznek a sikerhez, mert a helyzet sokkal súlyosabb, semmint, hogy az adott viszonyok között hamarosan békére lehetne kilátás.

DISZVACSORA A BUCKINGHAM PALOTÁBAN

(LONDON.) (Rador.) Az angol uralkodópár szerdán este a Buckingham-palotában diszvacsorát rendezett a dominiumok és India Londonban tartózkodó képviselőinek tiszteletére. A diszvacsorán résztvettek a gloucesteri hercegné, sir Neville Chamberlain miniszterelnök feleségével együtt. Anthony Eden gyarmattügyi miniszter és felesége, a yorkshirei herceg és hercegné és több más angol közéleti és politikai előkelőség. Ez volt az első diszvacsora, amelyet a háború kitörése óta az angol király a Buckingham-palotában adott.

ANGLIA HÁBORUS CÉLKITÜZÉSEI

(LONDON.) (Rador.) Attlee őrnagy, az angol munkáspárt vezére beszédet mondott a munkáspárt gyűlésén. Beszédében Anglia háborus célkitűzéseit ismertette.

— Feltételezhető — mondotta, — hogy a német nép tudatában van annak: tisztességes békét érhet el velünk. Annak ellenére, hogy ezt a háborút Angliára kényszerítették, amelynek lakossága kénytelen volt fegyverhez nyulni, hogy elsőrendű életfeltételeit megvédelmezze. Az angol munkáspárt most észszerűségi okok és az angol nép életlehetőségének biztosítása érdekében folytatja ezt a háborút, nem pedig azért, hogy kiszélesítse a háborus szenvedélyt.

Attlee őrnagy ezután hangsúlyozta, hogy a békekötés első feltétele az áldozatok részére megfelelő kártalanítás nyújtása és minden bosszúálló szellem és terv kiküszöbölése. Minden nemzetnek, a nagy és kis népeknek — bármilyen is legyen azok nemzeti színe, joguk van az élethez és biztonságukhoz kell nyújtani részükre nemzeti jellegzetességük szabad kifejtésére. Németországnak meg kell értenie és el kell ismernie, hogy a lengyeleknek, a cseheknek és a zsidóknak ugyanazok a jogaik vannak, mint a németeknek. Angliának viszont az a kötelessége, hogy India lakóinak ugyanolyan jogokat biztosítson, mint amilyen a többi angol dominiumok lakói élveznek. A nemzeti jogokat, a vallásszabadságot, a faji életlehetőségeket mindenütt nem zavaróan biztosítottakkal kell megvédeni. El kell ismerni az állami tekintélyt. Ennek az állami tekintélynek azonban politikai és gazdasági tekintetben megfelelő erőket, életlehetőségeket kell nyújtania mindazon népek számára, amelyek az állami tekintély alatt élnek. Beszéde végén Attlee őrnagy megállapította, hogy az európai országoknak szövetséges államokká kell átalakulniuk, különben Európa elvész.

DALADIER TÁRGYAL GAMELIN ÉS GEORGES TÁBORNOKOKKAL

(PÁRIS.) (Rador.) Daladier miniszterelnök szerdán reggel hosszas tárgyalásokat folytatott Gamelin és Georges tábornokokkal, akiket a hadszíntérről erre a tárgyalásra Párisba kérttek.

ANGOL VELEMÉNY A „TITKOS FEGYVEREKRŐL”

(LONDON.) (Rador.) Az angol tudomán-

nyes kutató intézet igazgatója szerdán este a következő nyilatkozatot adta a saját munkatársainak a „titkos fegyverekről”.

— Nem titkolom azt a meggyőződésemet, hogy a jelenlegi háborúban az ellenség részéről titkos fegyverek alkalmazásában lesz részünk. De azt a leghatározottabban állíthatom, hogy mi is megtettük a megfelelő előkészületeket, hogy hasonló meglepetésben részesíthessük ellenségeinket.

Vorosilov marsall beszéde

(MOSZKVA.) (Rador.) Az orosz forradalom 22. évfordulójának alkalmából rendezett nagyszabású ünnepségen Vorosilov marsall beszédet intézett a vörös hadsereghez. Utalt arra, hogy az egész világ a súlyos nemzetközi ellentétek korszakában vergődik. Az a külpolitika azonban, amelyet a Szovjetunió kormánya követ, megkímélte az orosz birodalmat a háború borzalmaitól. Az az egyezmény, amelyet a Szovjet Németországgal kötött, egyszersmind kizárta a lehetőséget annak, hogy a két ország között háborúra kerülhessen sor. A Szovjetunió semlegeségének fentartásával folytatja békés politikáját. Vorosilov marsall ezután méltatta a vörös hadsereg bevonulását Lengyelorszába, hogy oltalma alá vegye a nyugatukrajnai és Fehérorosz területen élő lakosságot, biztosítva részükre az élet és vagyonbiztonságot. A vörös hadsereg e tevékenysége során bizonyosságot adta értékének és új dicsőséget szerzett az orosz zászlónak, mely jelenleg a béke fentartása érdekében lobog. A balti államokkal kötött kölcsönös segélynyújtási egyezmény a szerződés felek stratégiai helyzetét lényegesen megerősítette. A Szovjet hadsereg soha nem fogtak egyetlen esetben sem beavatkozni a szuverenitásukat továbbra is megőrzött Észtország, Lettország és Litvánia köztársaságok belső életébe. Az imperialista háború Európában és Kínában is tovább szedi áldozatait, miközben az orosz nép nyugodtan folytatja békés munkáját. A vörös hadsereg azonban minden eshetőségre felkészült és semmiféle esemény nem hozhat részére meglepetést.

A NYUGATI HADSZÍNTÉR HIREI

(PÁRIS.) (Rador.) A francia főhadiszállás november 8-án a következő hivatalos jelentést adta ki: A hadszíntér egyes szakaszain a felderítő osztagok és tüzéség élénk tevékenységbe kezdtek.

(BERLIN.) (Rador.) A német főhadiszállás november 8-án a következő hivatalos jelentést adta ki: „A nyugati hadszíntér egyes pontjain élénkebb tüzéségi és felderítő tevékenység. Annak a légi harcok során, amely német terület fölött folyt le november 7-én a Wupper folyó közelében, egy francia repülőgépet lőttünk. Másik három ellenséges gépet pedig Saarlautern közelében vertek le a mi repülőink. November hónap első hét napjában 9 ellenséges repülőgépet lőtt le a német légharóító tüzéség. A német légi haderő két lezuhant gépet veszített, míg a másik három repülőgép nem jelentkezett a névsorolvasásnál.”

NÉMET HIVATALOS KÖRÖK MEG VANNAK ELÉGEDVE A HELYZETTEL

(BERLIN.) (Rador.) A DNB jelenti a következőket: „Német politikai körökben Németország helyzetét a háború kitörése óta eltelt két és fél hónap után rendkívül kedvezően ítélik meg és ezt a megállapításukat a következőkkel indokolják: A Szovjet és Németország között a kapcsolat ma minden téren szorosabb, mint az 1891 évi megkötött francia-orosz szerződés idején volt a két állam között. A Harmadik Birodalom és a Szovjet kormánya a kölcsönös bizalom alapuló együttműködési szerződést kötött, amelynek célja Kelet-Európában a béke fentartása és megakadályozása a nyugati szövetséges hatalmak kelet-európai katonai terveinek. A német-orosz szerződés egyben döntő csapást mért a nyugati hatalmak gazdasági taktikájára is. Németország ellenségeinek nem

HADIHAJÓK ÉS REPÜLŐGÉPEK TUSÁJA

(LONDON.) (Rador.) Az Északi-tenger déli részén tegnap angol flotta-különítmény — amelyben két lengyel cirkáló is résztvevett — összetűzött német repülőgépekkel. Ezekről bombákat dobtak a hajókra, de a lezuhanó bombák nem tettek kárt egyikben sem. A légharóító ágyúk nyomban működésbe kezdtek. Arról, hogy milyen hatásuk volt, nincs semmi értesülés.

sikerült a bekerítési politikája. A nemzeti szocialista állam vezetőinek céltudatos intézkedéseivel a Harmadik Birodalom lakosságának megfelelő ellátását és élelmezését évek hosszú sorára biztosították. Az orosz-német gazdasági egyezmény és Németország-nak a délkelet-európai államokkal fennálló barátságos kapcsolatai lehetővé teszik a legfontosabb elsőrendű szükségleti cikkekké váló zavaroktól való ellátást is. Ezek az államok a jövőben Németország érdekei javára dolgoznak. Ami a német-orosz viszonyt illeti, az a legzűlésebb. A Róma-Berlin tengely ereje és jelentősége semmiben sem gyöngült — ellentétben a nyugati hatalmak feltevéseivel. Ellenkezőleg, megerősödött annak érdekében, hogy Európában megteremtse az új rendet. De nem csak német politikai körökben, hanem Németország egész lakos-

Hitler kancellár beszéde a müncheni évforduló napján

(MÜNCHEN.) (Rador.) Az 1923. nov. 8-iki „kísérlet” évfordulóját ezúttal is megünnepezték a müncheni Bürgerbraukellerben, ahol összegyűltek a nemzeti szocialista párt legrégibb tagjai, hogy kegyelettel adózzanak a forradalmi kísérlet 16 halottjának és hogy meghallgassák a Führer beszédét. A bajor főváros ünnepi díszben fogadta a Vezért, aki pontban 9 órakor (romániai időszámítás) jelent meg a zsúfolásig megtelt teremben. Hitler kancellár szüni nem akaró ünneplésben részesítették, úgy, hogy a „történelmi-nap” gyűlésének elnöke, Christian Weber alig tudta őt üdvözölni. Ezután emelkedett szólásra a kancellár és többek között a következőket mondotta:

TÖRTÉNELMI VISSZAPILLANTÁS

— Bajtársak és bajtársnők! Csak rövid időre tudtam közétek jönni, hogy azt a fordulót megünnepelem, amely sorsdöntő volt a németiség számára. A 16 évvel ezelőtti kezdeményezés nem sikerült ugyan, de alkalmat adott arra, hogy végre a nyilvánosság elé léphetünk és a német nép is megismerhetett bennünket.

Ezután a Führer ismertette az elmúlt idők küzdelmeit, majd így folytatta:

„MA IS UGYANAZOK AZ ELLENFELEINK”

— Az 1914-es világháborúban ellenfeleink ugyanazok voltak, mint ma. Ugyanolyan hangzatos jelszavakkal dolgozott ellenünk, mint most. Churchill ur akkor is háborúra iktatott, de akkor gyenge kormány volt uralkodni, mint a mai erős és más. Hangoztatták, hogy Nagybritánia harcol a kis nemzetek szabadságáért. Ma látjuk, hogy hogyan küzdöttek értük. Ugyan-ugy, mint 300 éven át, ami alatt 40 millió négyzetkilométer területet szereztek az angolok. Azt is mondták, hogy küzdenek a civilizációért, mert szerintük sehol sem volt civilizáció csak náluk. Lásd Whitechapel és a walesi nyomortanyákat. Küzdöttek a humanizmusért, éppen úgy mint bejelentésük szerint ma is.

„KÜZDÜNK A HÁBORÚ KIIRTÁSÁÉRT”

— Azt mondták, hogy nem harcolnak a német nép, csak annak kormánya ellen. Azért teszik ezt, hogy hazám polgárai szabadok legyenek, hogy ne kelljen több fegyvert fogniok. Hogy szabad legyen a kereskedelem

sága körében is rendkívül kedvezően ítélik meg a helyzetet. A német nép meggyőződése az, hogy a háborút, amelyet reakényszerítettek, dicsőségesen fogja befejezni. A német nép öntudatosan és határozottan utasítja vissza azokat az angol törekvéseket, amelyek egységének és egyetértésének megbontását célozzák. A világháború, az infláció, a háború utáni szenvedések és a nemzeti szocializmus legutóbbi hat évének tapasztalatai és tanulságai megszilárdították a német nép öntudatát, amely megvetéssel utasítja vissza a mätelyező külföldi propagandát.

NÉMETORSZÁG GAZDASÁGI TÁRGYALÁSAI

(LONDON.) (Rador.) Angol politikai körökben azt hiszik, hogy Németország újólag megkísérli árucseré forgalmát fokozni és kimélyíteni a Balkán-államokkal. A német kormány meggyőződése az, hogy hadianyag és fegyverek ellenében megfelelő mennyiségű élelmiszereket és egyéb közszükségleti cikkeket könnyen tud beszerezni ezekből az államokból. Pápen nagykövet újólag megkezdte Törökországgal a gazdasági tárgyalásokat annak a kereskedelmi és gazdasági egyezménynek a megújítására és megkötésére, amelynek érvénye a folyó évi augusztusban lejárt és amelynek megújítását Törökország a maga részéről visszautasította.

és azt mondták, gyálkzat lenne mást is feltételezni róluk. Mondották azt is, hogy nem kellene a német gyarmatok, mert a harc nem a győzelemért, hanem a háború kiirtásáért folyik, továbbá a népek önrendelkezési jogáért. Wilson 14 pontban foglalta össze mindezt és még három pontot tettek hozzá, hogy betetőzzék az ígért boldogságot a Népszövetség felállításával, amelynek mi is részesei lehetünk a britek által elképzelt örök békében. Szívesen elhisszük, hogy a 46 milliós angol népek, amelynek 40 millió négyzetkilométer területe van és 400 millió embert tart leigázva, kellett ez a béke. Ma is kellene és ezért van az újabb háború.

„MINDEN IDŐK LEGNAGYOBB SZÖSZEGÉSE”

— Ma azt mondják, hogy hol van az a német kormány, amelynek hínni lehetne? En azt mondom, hol van az az angol, akinek hínni lehetne, mert bennünket megcsalták, megraboltak és a békekötés a minden idők legnagyobb szöszegése volt. Több, mint 400 pontot írtak elő a békeparancsban és 2 év alatt több öngyilkosság történt Németországban, mint ahány amerikai katona a világháború alatt elesett.

„HUSZ ÉV ALATT KÜZDÖTEM A MEGVÉDELÉSÉRT”

— Az 1923-as kísérletnek 16 halottja volt, de megindította a fejlődést a nagyság felé. Önök a legjobban tudják, hogy az elmúlt 20 év alatt mennyit küzdöttem azért, hogy megértést hozzak létre Anglia, Franciaország és Németország között. Persze nem mondhattam le életlehetőségeimről és olyan német kormány nem is lesz soha, amely ezt tenné. Ha lord Halifax azt mondja, hogy a kulturáért küzd, azt felelem, hogy nekünk már akkor volt kulturánk, amikor ők még azt sem tudták, hogy mi az. Életemben sok helyen kerestem a brit kultúra nyomait: Wienben, Prágában, Posenben, de sehol sem találtam. Lehet, hogy Egyiptomban vagy Indiában vannak azok.

„A VILÁG ELSŐ HADSEREGE”

— Ma olyan hadseregünk van, aminő nincs kettő a világon. E mögött a hadsereg mögött áll a nép és mögötte a kormány olyan egységben, aminőre szintén nincs példa a történelemben. Ellenfeleink mai harci indokai közül az első Lengyelország volt. Nos Lengyelországot ketten foglaltuk el, miért nem üzent hadat Anglia a Szovjetnek

is? Keresztes hadjáratnak nevezik küzdelmüket ellenünk és mi meg is hajolnánk előttük, ha ezek az ellenségek egyenjogúságot adtak volna a 350 milliós Indiának, ha népszavazásokat rendeltek volna el a gyarmatokon. De mindezt nem tették, mégis ők azok, akik művészeteket és a kultúrát bevallásuk és elképzelésük szerint védelmezik. De vajon milyen művészetet védenek? A sajátjukat? Mi a mi művészetünket nem adjuk oda az övékéért. Egy Beethoven például többet jelent, mint az egész angol zeneirodalom.

„NEM LEHET RENDŐRKÖDNI TOVÁBB”

— Ők meg vannak győződve, hogy a háborút sokáig kell folytatni, mi is, de csak addig, amíg a világ javait igazságosan szét nem osztják. Azt hiszik, hogy előjoguk van arra, hogy a világ felett rendőrködhessenek. Nos a brit kormány csakhamar tapasztalni fogja, hogy nem lehet rendőrködni tovább.

„GYÜLÖLNEK BENNÜNKET”

— Minden mondvacsínált ok ellenére is az a tény, hogy gyűlölnek bennünket. Gyűlölnek, mert behoztuk a szociális egyenlőséget, megszüntettük a társadalmi különbségeket, munkát adtunk a munkanélkülieknek és félnek, hogy ez visszahatással lesz az ő népeikre is. Gyűlölnek az egészséges német népet, az egész országot, ahol egészség van, tisztaság, ahol nincsenek tetves gyermekek. A zsidó nagybankárok gyűlölnek bennünket a négyéves gazdasági tervért, amely meghusztítja a kizsákmányolást és egészséges gazdasági helyzetet teremtett. Ez az ő harcuk és ezzel szemben áll a mienk. Mi a mi életterünkért küzdünk. Az első háborúban nem Anglia győzött és biztosíthatok mindenkit, hogy a másodikban sem fog győzni. Most más Németország áll szemben velük, mint akkor és ezt rövid időn belül tapasztalni is fogják.

„NEM AKARJÁK A BÉKÉT”

— Anglia nem akarja a békét. Tudom de megmondottam, hogy ez már nem is érdek. Azután, hogy visszatartották békeajánlatomat, majd olyan hangon fogok velük beszélni, amelyet meg fognak érteni. Sajnálom, hogy Franciaország is velük halad, de mindenki úgy véli, hogy tudja, mit csinál. Oroszországgal megegyeztünk, mert rájöttünk arra, hogy az ellenségeskedésből mindig másnak, Angliának volt haszna. Ezt az örömet nem fogjuk megszerezni nekik többé.

NEM ISMERJÜK A „KAPITULÁCIÓT”

— Titokban reménykednek, hogy egy újabb német belső forradalom következhetik. Ebben azonban hiába biznak. Oly jelenségek, mint a világháború végén voltak, nem lesznek többé. És még egy nem lesz, a kapituláció. Azzal fenyegetőznek, hogy a háború három évig fog tartani. Mindez nem számít semmit. Én Göring marsallnak kiadtam a rendeletet, hogy 5 éves harcra kell készülni, nem azért, mert az hinném, hogy addig tart a háború, hanem hogy igazoljam: behódolás öt év múlva sem lehet. Sokkal nyitottabb szemmel nézünk és viselkedünk ma ugyanis a harcot, mint ez előtt. Benyitkészetünk nem fog el és nem fog el az élelmiszerünk sem. Ebben a harcban csak egy győztes lehet és ez mi leszünk. Hogy ezt Churchill nem hiszi, magas korának tulajdonítom. A lengyelek sem hitték el, hogy mi jön. Pedig a lengyelek nem voltak gyávák és nem futottak meg. Bátran verkedtek, de nem tudták megakadályozni, hogy egy 36 milliós, 55 hadosztállyal rendelkező nép döntő vereséget ne szenvedjen. 10 nap alatt katonailag meg voltak verve, 18 nap alatt megsemmisítve és 30 nap alatt behódoltak.

TISZTELET A HŐSÖKNEK

Beszéde további során a Führer megemlékezett azokról, akik életüket áldozták Németországért. E szavakat a jelenlévők állva hallgatták végig, majd azzal fejezte be szónoklatát, hogy a

tette a nemzeti szocializmust, a német népet és a győzelmet.

A nagy lelkesedést keltő beszédet a Deutschlandlied és a Horst Wessel dallama követte.

ELTEMETTÉK A HŐSÖKET (LONDON.) (Reuter.) A kenti partvidéken kihalászott 5 német tengerész holttestét tegnap temették el nagy katonai pompával. A koporsókat a régi és az új német zászlókkal borították el. A temetésen a brit kormány is képviseltette magát.

MIT MOND A CITY OF FLINT KAPITÁNYA?

(MOSZKVA.) (Rador.) A City of Flint kapitánya Bergenben rádiószózatot intézett az amerikai néphez, melyben közölte, hogy Murmanskól hiába

Ki ne érdekelne a MAGINOT VONAL

melytől Európa sorsa függ? Ennek a csodálatos hadászati műnek hazamutatóiban játszódik le ez az izgalmas történet, mely

Bűntény a Maginot vonalon

c. izgalmas filmben művészi tökélyvel tárul elénk. Fősz:

**Victor Francen
Vera Korene
Premier pénteken a
Select-mozgóban**

igyekezett telefonösszeköttetésbe lépni a moszkvai amerikai nagykövettel. Elmondotta továbbá, hogy amikor Murmanskól kihajózott, találkoztak a Schwaben német kereskedelmi gőzösével, amelynek kapitánya utasította a hajón tartózkodó német bizottságot, hogy az amerikai hajót Hanussund kikötőjébe irányítsák.

Országszerte nagy lelkesedéssel ülték meg Mihály nagyvajda, trónörökös névünnepeit

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap, november 8-án, Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökös nevenapja alkalmából délelőtt 11 órakor a patriárkai székesegyházban ünnepélyes istentisztelet és Te Deum volt, amelyet Nicodim patriárka celebrált fényes papi segédlettel. Az istentiszteleten megjelentek többek között Constantin Argetoianu miniszterelnök, George Tatarescu királyi tanácsos, Flondor udvari marsall és a kormány tagjai, valamint a katonai és polgári hatóságok magasrangú képviselői. A patriárkai székesegyház udvarán elhelyezkedett diszlovasszáad felvonulása után Ilcus tábornok, nemzetvédelmi miniszter méltatta beszédében a nap jelentőségét a katonák előtt, akiket a Király és a Haza iránti kötelesség rendíthetetlen teljesítésére buzdított. A katonazenekar a Királyhimnuszt játszotta. Ugyanebben az időben a főváros összes templomaiban istentiszteletet tartottak és imádkoztak Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökösért. A Szent Mihályról elnevezett templomban szintén ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen résztvettek a Mihai Viteazul lovagrend tagjai, Gabriel Marinescu közrendészeti miniszter és Grigore Gafencu külügyminiszter vezetésével. Délben 12 órakor érkezett meg a Mihai Viteazul lovagrend díszgyenruhájában II. Károly király öfensége, aki szívélyesen elbocsátotta Gabriel Marinescu és Gafencu miniszterekkel. Az istentisztelet után a királyi palotában a Mihai Viteazul-rend tagjai II. Károly király öfelségével az élükön résztvettek az

A DACIA sorsjegyárada nem változtatta meg üzleti elvét:

meggazdagítja az Állami Sorsjátékok résztvevőit és továbbra is megőrzi az azonnali brütó minden húzó szerencsés eredményéről.

November 15. és 18. —
de lesz az Állami Sorsjáték 2 sorozatának a kezdése.

Főelárusító: CLUJON „ECONOMIA” P. UNIRII 23.

KI SZÖVEGEZTE AZ ANGOL RÖPCÉDULÁKAT

(ZÜRICH.) (Dunaposta.) A National Zeitung közlése szerint német hivatalos körökben azt állítják, hogy azoknak a röpcéduláknak a szövegét, amelyeket milliós példányszámban dobáltak le a Németország fölött repülő angol pilóták, tulajdonképpen Trevisanus volt német birodalmi miniszter, egykori korvetkapitány fogalmazta. A volt német miniszter jelenleg Londonban tartózkodik.

ECKHARDT TIBOR BELGRÁDBAN

(BELGRÁD.) (Rador.) Eckhardt Tibor, a magyar kiszagdapárt elnöke, országgyűlési képviselő a jugoszláv fővárosba érkezett, ahol Macsek miniszterelnökhelyettes fogadta rendkívül szíves módon. Politikai körökben úgy tudják, hogy Eckhardt Tibor a jugoszláv politikai körökkel való tárgyalásokat folytatni. Tekintettel Eckhardt Tibor politikai és világnézetére, jugoszláviai látogatásának nagy jelentőséget tulajdonítanak és tárgyalásait összefüggésbe hozzák a Jugoszlávia és Magyarország közötti megegyezés, illetve baráti és szívélyes viszony megerősítésével. E cél elérése érdekében mindkét kormány részéről a nemes törekvés számtalan bizonyítéka nyilvánult meg.

MANDZSU-OROSZ EGYEZMÉNY

(TOKIÓ.) (Dunaposta.) Mandzsukuo és Szovjetorszország kormányai megegyeztek azoknak a hajóknak a kicse-

rélése ügyében, amelyeket előzőleg kölcsönösen egymástól elkoboztak. Néhány héttel ezelőtt tudvalevőleg ugyanilyen egyezséget kötött Szovjet-Oroszország Japánnal is. A mandzsukuo orosz megbeszéléseket Karbinban folytatták le. Japán diplomáciai és politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek az egyezésnek, amelyet általános fegyverszüneti megállapodásnak tartanak.

KALLIO ÁLLAMFŐ JÓVÁHAGYTA AZ UJABB UTASÍTÁSOKAT

(HELSINKI.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint azokat az újabb utasításokat, amelyeket a finn kormány küldött a Moszkvában tárgyaló finn küldöttségnek, Kallio köztársasági elnök jóváhagyta. A tárgyalásokat a moszkvai ünnepség befejezése után folytatják. A finn-orosz tárgyalásokat egyébként egyre nagyobb derüléssel itélik meg nemcsak az Oslo-államokban, de nemzetközi politikai körökben is.

A NORVÉG KIRÁLY BIZAKODÓ

(OSLO.) (Rador.) Hakoon norvég király a következő tartalmu táviratot küldte Vilma holland királynőnek és Lipót belga királynak:

„Lelkem egész melegevel csatlakozom Felségedék békefelhívásához, amelyet a hadviselő államokhoz intéztek. Öszinte reményemet fejezem ki abban a tekintetben, hogy Felségedék felhívása megteremtí a barátságos tárgyalások lehetőségét és megteremtí az igazságos és tartós békét.”

MÉG NAPOKIG KÉSHET AZ ANGOL VÁLASZ

(LONDON.) (Rador.) A Reuter jelentése szerint tekintettel arra, hogy a belga-holland békefelhívást közvetlenül VI. György angol királyhoz intézték, a hagyományos szokásnak megfelelően a békefelhívást közlik az angol kormánnyal, a dominiumok kormányával, amelyek a békefelhívást a maguk részéről külön-külön tüzetesen megvizsgálják, mielőtt arra hivatalos választ adnának. Ilyen körülmények között még több nap fog eltelni, amíg Anglia hivatalos álláspontja kialakulhat ebben a kérdésben és Chamberlain miniszterelnök, mai, csütörtök délutáni felszólalásában még nem adhat végleges választ, hanem csak rövid tájékoztatót a két állam békefelhívásáról. A békefelhívás egyébként rendkívül váratlanul érte Londont, ahol egyáltalában nem számítottak ilyen felhívásra. De az már is megállapítható, hogy a belga-holland kezdeményezést az egész világ közvéleménye nagy erkölcsi támogatásban részesíti.

Rövid távirati hírek

(RIGA.) (Rador.) A lett hadügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében azokat a tartalékos korosztályokat, amelyeket szeptember hónapban mozgósítottak, szabadságot adják.

(BERLIN.) (Dunaposta.) A Szovjet forradalom 22. évfordulóját a berlini szovjet követségen is széles keretek között megünnepelték. Az ünnepségen résztvettek Göring tábornagy, Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és más német politikai előkelőségek is.

(HELSINKI.) (Dunaposta.) A finn kormány foglalkozva a Moszkvában tárgyaló bizottság legutóbbi jelentésével, pártközi értekezletet tartott, amelyen az összes pártok vezetői résztvettek. A megbeszélések alapján újabb utasításokat küldtek a Moszkvában tárgyaló bizottság részére.

P. E.
PAYENS

AZ ARANY URAI

(54.)

Harry tekintete kereszteződött Hilda barátságos, hívős, előkelő mosolyával. Hiába fűrkészte kíváncsi mohósággal, az asszony nézése most sem árult el sem meglepetést, sem zavart. Teljesen nyugodt és közömbös volt. Harry Workmannt is üdvözölte. Azonnal szemébe ötlött, hogy az egy év előtt még rendkívül férfias, dallás megjelenésű férfi mennyire megöregedett, háta kissé meggörnyedt, rendkívül lesoványodott, arca ráncos. Annál virulőbb és szebb volt mellette Hilda, fehér, ragyogó szőke hajában, a mélyen kivágott, fekete, gyönggyel himzett ruhában, karcsu, leányos alakjával, angyali jószággal mosolygó vékony, piros ajkaival.

Harry örült is, hogy Hilda a szép Jassyval látja, de szeretett volna szabadulni is néhány pillanatra tőle, hogy Hildához közeledhessen. Eugen segített zavarán.

— Workmannék érdeklődnek irántad. Nem akartod üdvözölni őket? Ha miss Belowny megengedi, addig helyettesíteni foglak.

— Megengedi miss, hogy egy pillanatra barátnőmre bizzam?

A leány csodálkozva emelte reá mélabus szemét:

— Egy asszonynak akar köszönni? Itt hagy egy asszonyt?

— Csak egy másodpercra miss. A szívem, gondolatom itt marad. Azonnal jövők.

Nem törődött Jessy rosszaló pillantásaival. Ott állott Hilda előtt.

— Hogy megváltozott, mister Seemann, — mondta Hilda nevetve és kezét nyújtott. — Olyan más tartása arc kifejezése lett, mint amikor utoljára láttuk.

— A munka, asszonyom. Rengeteget dolgoztam, mióta Amerikában vagyok, talán azt veszi észre rajtam.

Harry éppen olyan kímért, hívős udvariassággal beszélt Hildával, mint az asszony vele. Sem nézésében, sem szavaiban nem árulkodott semmi elfogultság, alázkodó könyörgés, mint utolsó együttléttükkor.

Néhány közömbös szót váltottak még, azután Harry visszasietett Jessy-hez. A leány duzzogott.

(Folytatása következik.)

A Banatului uccal lakók kérdése a város vezetőségéhez

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Tegnap több Banatului-ucca környéki lakos kért fel bennünket arra, hogy lapunk útján tolmácsoljuk kérésüket Kolozsvár város vezetőségéhez. Elpanaszolták, hogy azon a környéken a mély sár miatt úgy a gyalog, mint a jármű-közlekedés teljességgel lehetetlen. Elmondották többek között, hogy a napokban egylovas szekér járt arra fával megterakottan. Egy sárosabb helyen azután a szekér kerekai úgy beragadtak, hogy két ló sem tudta a szekeret megmozdítani. A környékbeli lakók négy ökröt kölcsönöztek a szekér elkeseredett tulajdonosának, akinek csak így sikerült a kerekeket megszabadítani a ragadós és mély sárból. Ehhez hasonló eset egyetlen nap alatt többször megismétlődött.

Hasonló a helyzet a gyalogjárónál is. A sár olyan mély, hogy a lakók helyenként bokáig gázolnak a mindent elborító sártengerben. A Banatului-ucca és a környékbeli lakók arra kérik a város vezetőséget, hogy közvésszel, vagy kavicsbunkolással segítsen kényelmesebb helyzetükön.

TESTEDZÉS

Kolozsvár tornász bajnokságait az Északi Liga rendezésében november 19-én bonyolítják le

(KOLOZSVÁR. Az Északi Liga rendezésében november 19-én bonyolítják le az UEC tornacsarnokában Kolozsvár ezévi tornász bajnokságait. A bajnoki versenyekre már szétküldték a meghívókat az egyesületeknek s az előjelekből ítélve Kolozsvár legjobb tornászai küzdenek

meg a bajnoki címért. Felvoulnak a KKASE híres tornászai, ott lesznek a küzdők mezőnyében az Echo, KAC, UEC és a többi egyesületek versenyzői is, akiknek versengése pompás látványosságot, remek sportot jelent a tornasport kedvelőinek.

Korányi kiharadt a jugoszlávok elleni magyar válogatott csapatból. Budapestről jelentik: A válogatottjelöltek szerdán délután edzést tartottak és ennek alapján vitéz Ginzery szövetségi kapitány a következőképpen állította össze csapatát a jugoszlávok elleni vasárnapi mérkőzésre: Boldizsár (Kispest) — Polgár (Ferencváros), Bíró (Hungária) — Király (Gamma), Sárosi III. (Ferencváros), Balogh (Ujpest) — Kincses (Kispest), Vincze (Ujpest), Kiszely (Ferencváros), Sárosi dr. (Ferencváros), Tóth III. (Ujpest.) A csapat, amely pénteken délután dr. Gidofalvy Pál miniszteri biztos vezetésével indul Belgrádba, meglepetése, hogy abból kiharadt Korányi, a sokszoros válogatott hátvéd.

Előre kell fizetni a bírói díjakat. Bukarestből jelentik: A román labdarúgó-szövetség felhívta a nemzeti, valamint a ligabajnokságban szereplő egyesületeket, hogy a bírói díjakat a mérkőzés előtt kell kifizetni a játékvezetőknek. A labdarúgó-szövetség ezzel az intézkedéssel azoknak a panaszoknak akarja elejét venni, amelyek játékvezetők részéről hangzóttak el a bírói díjak ki nem fizetése miatt.

Kibővítik a Balkán-játékok műsorát. Bukarestből jelentik: A jövővi Balkán-játékokat Ankarában kibővített műsorral bonyolítják le. A versenyműsorba női atlétikai, valamint uszázszámokat is beiktatnak és ezzel a nemzetközi tornát változatosabbá teszik.

Sárosi dr., Cseh és Nemes 11—11 dugóval vezetnek a magyar nemzeti bajnokság dugólovlistáján. 9 gólos: Kiszely, 8 gólos: Nagy (Szeged), 7 gólos: Hidas, Olajkár II., Mórocz, 5 gólos: Zsengeller, Ádám, Dudás, Lukács, Szendrey, Serfőző, Turay.

Két mérkőzést játszik a jövőben a magyar válogatott Románia csapatával. Bukarestből jelentik: A román labdarúgó-szövetség megbízásából Jaga Liviu a belgrádi nemzetközi futballértekezlettel kapcsolatban tárgyalni fog az MLSZ kiküldöttjeivel oly irányban, hogy ezután a két ország válogatott csapatai évenként kétszer találkozzanak egymással. Két mérkőzést akar játszani a labdarúgó-szövetség az olasz válogatott csapattal is.

Meghosszabbítja a város vezetősége a városrendezési tervpályázat határidejét

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az új közigazgatási törvény rendelkezéseinek megfelelően, mint megírtuk, Kolozsvár városa is intézkedéseket tett a városrendezési terv kidolgozására. A nagy-szabású terv elkészítésére a város vezetősége nyilvános pályázatot hirdetett, amelynek eredeti határideje október 2-án járt le.

A pályázat iránt széleskörű érdeklődés nyilvánult meg a műszaki szakemberek körében, mert tizenkét kolozsvári, brassói, nagyszebeni és bukaresti építész-szakember kérte ki a főmérnöki hivatal előírásait, amelyeket a terv kidolgozásánál szemelőtt kellett tartaniok. Ezek szerint tehát a pályázat sikere már eleve biztosítottnak látszik, ami nem is meglepő, mert a város vezetősége busás honoráriumot fizet a legjobb tervekért.

A közbejött katonai behívások miatt a pályázat határideje elodázódott. Több pályázat ugyanis katonai szolgálatra vonult be és ezek arra kérték a város vezetőségét, hosszabbítsa meg a pályá-

zatokoznak az erdélyi egyesületek a bajnoki forduló elhalasztása miatt. Bukarestből jelentik: A román labdarúgó-szövetség rendelkezése folytán a közbeeső Román Kupa-forduló és a Bukarest-Bécs városközi mérkőzés miatt a nemzeti bajnoki forduló két héttel elhalasztották. Az őszi forduló hátralévő mérkőzéseit így november 26-án és december 3-án játsszák le. A bajnoki mérkőzések elhalasztása miatt az erdélyi egyesületek tiltakoztak a labdarúgó-szövetségnél, mert az a véleményük, hogy a késő őszi időpontban ráfizetés nélkül nem tudnak lebonyolítani bajnoki mérkőzéseiket.

Jaga Liviu képviseli Romániát a balgrádi nemzetközi labdarúgóértekezleten. Bukarestből jelentik: A román labdarúgó-szövetség Jaga Liviu, a szövetség ügyvezető igazgatóját küldte ki a vasárnapi belgrádi nemzetközi futballértekezletre, amelyen Románia kívül Magyarország, Olaszország, Svájc és Jugoszlávia megbizottai vesznek részt. Az értekezleten a semleges államok labdarúgótornájának eszméjét akarják megvalósuláshoz segíteni az Európa Kupa mintájára. A terv amelyet magyar sportkörök vetettek fel, már eddig is nagy tetszéssel találkozott a közreműködésre felkért országokban.

Kolozsvár vasárnapi labdarúgó-műsora. A kolozsvári labdarúgóalkerület vezetője így állította össze a város vasárnapi labdarúgó-műsorát: Nagypálya: délután 1 óra: Echo—UEC I. oszt. bajnoki. 3 óra: KAC—Gazdasági Akadémia I. oszt. bajnoki. Haggibbor-pálya: délután 1 óra: Haggibbor—KMSC ifj. bajnoki, 3 óra: Haggibbor—KMSC barátságos mérkőzés.

Utolsó határidő: november 15-ig lehet beírkozni az edzőiskolába. Bukarestből jelentik: A labdarúgó-szövetség kötelezővé tette a nemzeti és ligabajnokságban szereplő egyesületeknek, hogy a most megnyitott bukaresti edzőtornafolyamon képviseltesék magukat. November 15-ig adtak határidőt az egyesületeknek, hogy megbizottait elküldjék a tanfolyamra. Azon túl felüggesszük a rendelkezést megszövegű egyesületeket. A labdarúgó-szövetség egyébként a tanfolyam befejezése után három edzőt külföldi tanulmányutra küld ki.

Dánia—Olaszország 10:6. A Koppenhágában lefolyt ökölvívómérkőzésen a dánok győztek.

Jurisztika

() Az Erdélyi Kárpát Egyesület központi turista szakszervelete november hó 12-én a következő kirándulásokat rendezi: Autóval Várandó, Sátorhegy, Pánytői szoros. Indulás vasárnap reggel 7.30-kor a Főtérről. Jelentkezni november 10-ig, pén tek este 8 óráig lehet hivatalos órák alatt (11—13 és 18—20 között) az Egyesület Str. Memorandum 2. szám I. emelet 23. ajtó alatti helyiségében. Gyalog: Papvölgy, Bükk erdei EKE menedékház, Majláth-kut, Árpád-csucs, Kis Magura utjelzéssel egybekötve. Indulás vasárnap reggel 8.15 órakor az egyesület elől. Vendégeket mindkét túrára szívesen látnak.

Reuter jelenti:

(LA PAZ.) Panaranda tábornokot hadügyminiszterre nevezték ki és így az új bolíviai kormány teljes egészében megalakult.

(LONDON.) A brit kormány „Fehér-könyvet” bocsát ki arról, hogy hogyan bántak a nemzeti szocialisták a hatalom átvétele óta Ausztria lakosságával.

(BERN.) A Schweizer Schiffahrtgesellschaft mátol kezdve beszüntette a hajó-járatokat az Untersee és a Rajna között. Az intézkedésre a háború szolgáltatott okot.

(LONDON.) A nordfolki partokra a hullámok egy német pilóta holttestét vetették ki. A hatóságok intézkedtek a katonai eltemetésére vonatkozólag.

(LONDON.) Torpedólovással elsüllyesztették a Lynx II. esköt halászhajót. Legénységét sikerült megmenteni.

(STOCKHOLM.) A Stockholm Tildnningen követeli a kormánytól a svédországi kommunista párt feloszlását.

(HELSINKI.) A „Juno” nevű fát szállító gőzös uszákánára futott és elsüllyedt. Legénysége közül hét embert sikerült megmenteni, míg a többi elpusztult a robbanás következtében.

(KOPPENHÁGA.) Az esbjergi bombatámadás kárát megállapító bizottság benyújtotta a felvett jegyzőkönyvet. Eszerint az angol bombák 132.000 dán korona (35.640.000 lej) kárt okoztak, amelynek megfizetésére a brit kormány kötelezte magát.

(PRÁGA.) A protektorátus területén egy hónap alatt 5700 jegyzőkönyvet vettek fel árdragítás miatt.

(NEWYORK.) Floyd Gibbons, a Newyork Herald Tribune világhírű haditudósítója szívizélhűdés következtében elhunyt. Gibbons résztvett az utóbbi idők minden háborújában, a rifkabbok elleni küzdelemben egyik szemét el is vesztette.

(TOKIO.) A Szigetország keleti részéről heves földrengést jeleztek, amely nagy anyagi károkat okozott. Halottak számáról még nem érkezett jelentés.

(BERLIN.) Darrée földművelésügyi miniszter néhány napi tartózkodásra Olaszországba utazik.

(PANAMA.) A panamai kormány rendeletet adott ki, amely szerint idegen tengeraltjárók nem köthetnek ki a külföldi kikötőiben.

(VATIKÁNVÁROS.) XII. Pius pápai minőségében december 8-án látogat el először a Santa Maggione bazilikába, ahol első miséjét tartotta.

(BRÜSSEL.) A belga szénbánya vállalatok a szén árát 12 százalékkal emelték.

(STOCKHOLM.) Az Aftenbladet szerint az idei béke Nobel-díj legesélyesebb várományosa Roosevelt elnök.

(LUXEMBURG.) A hercegség területéről egyre nagyobb számban vándorolnak ki a németek.

(BERN.) Megkötötték a svájci—olasz kereskedelmi egyezményt.

Rádió

PÉNTEK, november 10.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Pontos időjelzés, időjárás; vízállásjelentés. 12.10: Lemezek. 13.30: Déli zene. Motzoi-zenekar 15: Hírek. 15.10: Időszervi előadás. 18.17: Bukaresti tró. 19.45: Hírek. 20.10: Lemezek. 20.25: Opera közvetítés. 23.15: Lemezek. 23.45: Hírek, utána hírek magyar nyelven, majd könnyű zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éttrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. — 13.10: Balladajazzenekar. 13.40: Hírek. — 14.30: Magyar nóták. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Hírek. 18.15: Sportközlemények. 18.30: Ünnepség Munkácsról. 19.30: Szalonzene. 20.15: Hírek. 20.30: Julia szép leány. Opera közvetítés, színe tek közben hírek. 24.20: Hanglemezek. — 1.05: Hírek.

Önvallomás

Írja: DR. VIRGIL NISTOR.

Dr. Nistor Virgil kolozsvári ügyvéd, aki lelkes híve, uttorója a román-magyar köznevelésnek, kaptuk az alábbi cikket. A cikk gondolatmenetével és megállapításaival nem értünk mindenben egyet, de a kitérőt nem eszünk cél érdekében és az audiatúr e/ altera pars elve alapján helyet adunk a közleménynek. Természetesen készséggel közöljük a cikk nyomán keletkezett visszhangot, az arra adandó válaszokat is, hogy ezzel is elősegítsük a kérdés és az eszmék tisztázását.

Egy vallomással tartozom az a téren, amelynek síkján évek hosszú sora óta a meggyőződés erejével és a felismerés igazának tudatában dolgozom. A román-magyar kapcsolatok kulturális és népi kérdéseinek baráti alapon való kiértékelése a tárgyilagosság szem előtt tartásával, mind szélesebb körben válik olyan gondolatává, amiért az elfogulatlanoknál érdemes dolgozni.

Mint érdekes jelenséget kell megemlítenem, hogy még azon az oldalon is, ahol gondolatban és munkában egyaránt a lehető legteljesebb felfogást képviselték a romániai magyar kisebbség vezetői, szemtől-szembe mindig csak helyesléssel találkozott. Ezzel szemben tény az is, hogy ez a helyeslés megmaradt kizárólagosan azon a vonalon, amely a személyi érintkezés szavaiban élte ki magát.

Jómagam tisztában voltam és vagyok azzal, hogy ezen az oldalon helyeslést és vállvetést egyebet nem várhatok. És pedig nem várhatom azt, hogy a felismerés igazában és az elgondolás keresztülvételének munkájában támogatásra jöjjenek azon az oldalon, ahol a jövő programja nem új élet és életérő teremtése, hanem a halottak feltámasztása. Kedvét szeghetné mindenkinek a gondolatnak ez a kényszerreljárata, ez a csökönyös megtévesztő mámorban ringatózás, amely szívesen lovagol ábrándképekben. Nemcsak annak látszik, de valóban paradoxon ez a helyzet, hogy egy maroknyi kis csoport, reá tudja kényszeríteni ideológiai tévedéseit egy közel másfélmillió kisbbségi magyarságra. Amint fentebb említettem, helyeslést minden közlekedést, dicséretit az ideartozó munkát és gratulál ehhez szinte megtévesztő ösztönözéssel, de csak addig, amíg egymással szemtől-szembe állunk. Azután rögtön elfelejtik és minden igyekezetében attól fél, nehogy valamiképpen eredményesülési törekvéseit. Ennek a felfogásnak érdekében addig megy, hogy még azt a mozgalmat sem nézi jó szemmel, amelyet a határokon kívül élő magyarság és a hivatalos Magyarország olyan körök szolgálnak, akik felismerésükben a realitásokról törekvésnek és ahol mindjobbban megerősödik az a meggyőződés, hogy a Dunamedencében a román-magyar kérdést mindkét nép életének megfelelően nem frázisokban és nem titkos remények fenyegetésében kell majd rendezni. A tények és adatok előtt meghajlik a józan ész.

Senki sem tagadja, hogy vannak orvoslásra szoruló sérelmek, de mindenki tudja, hogy a jóakarát hiányán mennyi minden mulott a múltban.

Eppen úgy nem tagadható az, hogy Erdély földjén több mint négy millió román él és él úgy, hogy nem kívánja sem a múltat vissza, sem a multak sérelmeit visszahozni a jelenben.

Ennek a kiengesztelődésnek a szelleme faji és népi karakterisztikuma a román-nak. Van egy érzelmi tudata is és ez az, hogy tisztában van azzal, hogy más a magyar nép mentalitása és más azoké, akik így vagy úgy, de ma még vezetői. Az egyes félrevezetésen nyugvó kihívó esetek nem zárják ki a nagy tömegnek való elismerését. Most, ha ebben a légkörben a legteljesebb akarással és hittel szolgálni akarom a két nép megértésének ideáját és keresve azt az utat, ugyan-ebben a felfogásban megtalálom egy nagy és képzett magyarországi intellektuál gárda gondolatközösségét és ha éppen az eszme szolgálatában elgondolási sáimat magyar nyelven vetem papírra, egy csalódással állok szemben.

És ez a csalódás abban áll, hogy a hivatalos körök magyar orgánai nem veszik a fáradságot maguknak arra, hogy sajtójukban bár pár sort szenteljenek ennek a jóhiszeműségnek mindkét részen feltételező munkának. Amikor ezt nem teszik, ugyanakkor szemrehányást tesznek azért, hogy olyan magyarnyelvű heti vagy havonként megjelenő lapokban köz-

A fűszeres, a mészáros, a ruhakereskedő nyilatkozik a drágaság okairól

Nemzetközi események, szállítási nehézségek és indokolatlan hasznoszerzésre való törekvés drágítja meg a fogyasztó mindennapi életét

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Messze, ezer kilométerekre innen, bömbölnek az ágyuk. Halálosztó dörgésük nem halatszik el hozzánk, de életünk finom szeizmográfja remegéseket észlel. A vihar messze van, mégis érezzük. Életünk apró gondjai ma fenyegető óriásokként merednek ránk és nem lehet tudni, meddig nőnek még. A kormány erőteljes intézkedések fogantatásával akarja megfékezni az indokolatlan drágulást és üzérkedést. Miniszterközi bizottságok alakultak, amelyek a közszükségleti cikkek árának behatárolására foglalkoznak, sőt a kérdés még koronatanács elé is került. Keresik, kutatják a drágulás okát és azokat a módokat, ahogyan a helyzeten segíteni lehetne.

Mi is felkerestünk néhány kolozsvári közismert kereskedőt és megkérdeztük, mi a véleményük az általános és a belföldi piacon észlelhető jelentős de igen gyakran túlzott, majdnem száz százalékos áremelkedésről?

Az ételolaj, a gyarmatárú és szappan

Szakács Kálmán Unirii-téri fűszer- és gyarmatárú nagykereskedő készséggel válaszol kérdéseinkre:

— Az ételolaj ára valóban jelentős emelkedést mutat, 28 lejről rövid néhány hét alatt 56 lejre drágult. Oka egyszerű: Nagyarányu kivétel a román-nemet szerződés értelmében. A napraforgómag vagonja is 60.000 lejjel drágult és ma ab Galati 80.000 lej.

— A rizs, kávé és tea egy csoportba tartozik. A jobbminőségű rizs ma 48 lej a régi 34 lej helyett, a gyengébb pedig 28 lejről 42 lejre drágult. De az olcsóbbfajta rizs a kolozsvári piacról teljesen kifogyott. A gyarmatárú árának emelkedése is könnyen magyarázható. Talán a legkönnyebben. A kávévet leginkább Braziliából és középamerikai államokból vásároljuk. A kávé rendszerint az exportáló állam nevét viseli. Nem is kell hangsúlyoznom, hogy az Atlanti óceánon való áthajózás ma nem gyermekjáték. A tenger tele van aknákkal és valóságos nyüzsgnek a tengeralattjárók. Vajon melyik hajózási társaság vállalja a szállítást kockázatait? ... De a vasúti szállítás sem olyan egyszerű, mert Németországon az árut nem lehet áthozni. Rizset lehetne Olaszországban is vásárolni. De ebben az esetben is komoly nehézségek merülnek fel. Két lehetőség közül kellene választani: Ha hantolt rizset importálunk, akkor le kell állítani az országban működő hantolomalmot, ha pedig hantolatlan rizst hozunk be Olaszországból, akkor az áru akkora kerülőt tesz, amíg az okiráltságban levő malmokon keresztül visszakerül Erdélybe, hogy a szállítási költséggel a rizs ára megközelí-

lőm gondolataimat, amely lapok, nem képviselik a magyarságot.

A logikának ezt a Janus arcát már ideje volna levetni. En szeretettel és meggyőződéssel, az elhatározás kitartásával, férfiasan állok az általam elgondolt ut göröngyén. Azokat az urakat, akik munkájukért, mint a konszolidációs törekvések uttorói, ezekben a megjegyzésekben aposztrofálva vannak, nem kell megvédenem. Egy nehéz multban minden támogatás nélkül szolgáltak egy eszmét és készek mindenkor arra, hogy a maguk igazát megvédjék.

Előttem minden ut helyes és jó, ha az a tisztességes elgondolás és az őszinte akarással párhuzamosan nyugszik. Ezért nem disztigvólok akkor, amikor bármilyen oldalon arra kérnek fel, hogy abhoz a magyar kisebbségi tömeghez szóljak, amelyhez megbecsüléssel közeledik tollamon keresztül az őszinteség. Tartozom ezzel a kinyilatkozással az utóbbi időkben különböző helyeken és lehetőségek hátmögött történt megjegyzésekkel szemben és kérdem azokat az urakat, akik ezen a módon izvekszenek de-

tené a mai árat. De tudni kell azt és ez a legdöntőbb körülmény, hogy Olaszországban nagy porpaganda folyik a belföldi rizs-fogyasztás fokozása érdekében és csak egészen kis mennyiséget engednek külföldre.

— Szappankészleteink is nagyon csekélyek. Dániából szerztük be, de most a Németországon való átszállítás lehetetlen. Az általános dráguláshoz nagyban hozzájárul különben a közönség kapkodása és a galaci kereskedők mentalitása is. Ezek a galaci importörök nagy mennyiségű árut halmoznak fel és abból nem adnak el semmit. Jellemző esetet tudok mondani: Egyik kolozsvári nagykereskedő áruért. Galacba utazott. Az importörök közül egyiket sem találta az üzletben. Sok lőtásfutás után az egyiket megtalálta, amint a parkban üldögélve értelmetlen alakokat rajzolt a porba. Megszólította:

Egy őszinte szó ...

Mészároskörökhöz közelálló személy

őszintén feltárta a szakma helyzetét: — Mindig ügyeltünk a törvényességre a multban törvénytelen dolgot soha nem követtünk volna el. Ma azonban köztudomású, hogy minden mészáros maximális áron feltől áru. De kérem, mit tehetne mást? Ha az üzletet átmennileg becsukja, mégis fizetnie kell a napi kiadásokat, amelyek bizony néha a 4—5 ezer lej is meghaladják, ha pedig örökre lehuzza a rollót, miből él meg? Ma a valóságban egy kiló zsirnakvaló 56 lej, egy kiló disznóhús pedig 40—44 lej.

Az emelkedés még a marhahusnál a legkisebb, de az is legalább 25 százalékkal drágult. Két malmkő között őrlődünk: egyfelől a közönség, amely elégedetlen, másfelől pedig a hatóságok, amelyekről reszketünk, félünk ...

Gyapju, gyapot

Boschan Géza Unirii-téri ruha nagykereskedő a gyapju és a gyapot áráról beszél:

— A gyapju az utóbbi hat hét alatt alig drágult 10—15 százalékkal. A gyapot már sokkal többel. Drágulása lehet 30—40 százalékos is. Behozatal azonnal segítene a helyzeten és minden mehetne tovább a régi kerékvágásban ...

Textilárú, pamut, vászon

Walter Sándor, egyik Regele Ferdinand-uti textilüzlet vezetője a következőket mondja:

— A gyapjúárak 8—10 százalékkal drágulhattak, a pamut pedig 20—25 százalékkal. A vászon ára is jelentősen felment. Ugyanakkor a forgalom a tavalyinál alig 50 százalékos. Az áremelkedés akkor mutatkozik majd nagyobb méretekben, amikor készleteink kifognak és a gyártól új árut

honesztálni a gondolatot, mondják meg végre nyíltan, mikor és hol tettek nyilvánosan, mikor adtak teret és hol állottak kezdeményezőként abban a kérdésben, amely a fenntartás nélküli és tárgyilagosságszerű nyugvó megegyezés érdekeit szolgálna.

Lemondok a szemtől-szembeni elismerések kérés értékeiről, mert tudom, hogy hátmögött mi következnek, de kérem ezeket az urakat, hogy saját fajuk népi érdekeit csak ennyire becsülik? Nem fontos, mert ennek a gondolatnak ennél nagyobb akadályokkal is meg kellett küzdenie. Sem kedvetem sem meggyőződésemet ezek a túszurások el nem veszik és meg nem málthatják. A bírálót a végső fokon azok az eredmények fogják megadni, melyek a kisebbségi magyarság és a velem egyképpen gondolkozó magyarországi értelmiség réteg törekvése folytán előbb vagy utóbb megteremtik az egymás becsülésén nyugvó kiegyensúlyozó lehetőségeket. Akik ezt a munkát gáncsolják el, maguk felett mondjanak bírálatot.

— Uram, áruért jöttem. Tárgyalni akarok, itt a pénz ...

Az importör válasza meglepő volt:

— Uram, nem látja, hogy nem érek rá. Foglalt vagyok ...

A hus, zsir, zsirnak való szalonna

A mészáros szakma helyzetéről Réthy József, Mihai Viteazul-téri nagyvágót kérdeztük meg:

— Nagyon szomorú a helyzet — kezdte Réthy József. — A gyenge sertés élősulyban ma már 32, a kövér sertés pedig 38 lej. Ezelőtt néhány héttel még csak 27—28 lej volt. A város fenntartja a júliusi maximális árakat. Pedig akkor a sertés élősulyban 24 lej volt még. Az áremelkedés oka a nagyarányú kivétel.

— De kérem — folytatja — drágul a bors, a fűszer, a spárga, egyszerűen minden, amire a hentesüzemben szükség van, de a hus árát emelni nem szabad ...

keil rendelnünk. Ezt a közönség is tudja, de amint látszik, nem siet beszerezni árut a mai ocsóbb árak mellett, mert nincs pénze ...

És tovább járhatnánk a többi üzleteket is. Mindenütt százalékszámokat jegyezhetnénk fel a többi mellé, többet tudnánk arról, amit most is jól tudunk, hogy egyre nehezedik az élet és maholnap művészet lesz megélni ...

Bereczky Vilmos.

Ser a regáti cigányok ellen - kolozsvári nóták miatt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári törvényszék negyedik tanácsa előtt akarta elhuzni a regáti népzeneészek nótáját dr. Jurga Cloasca Justin kolozsvári ügyvéd, akit néha megihlet a népdalszerzés muzsája. Jurga Justin főleg erdélyi doinakkal gazdagítja a román dalköltészetet s doinái közül több forog már közajkon, anélkül, hogy ismerné valaki a szerzőjüket.

Jurga Justin dr. tagja a szerzői jogokat védő országos dalszerző szövetségnek is amely hivatalos minőségben örködik azon, hogy az illetéktel szivekből fakadó dalokat közzsórakozásra fel ne használhassa senki, amíg le nem röjja a dalszerzők szövetségének kijáró díjakat.

Ez az élesszemű szövetség közölte Jurga Justin ügyvéddel a mult hetekben hogy szerzeményeit a regáti népzeneészek mindenféle muzsikálják, anélkül, hogy az ezzel járó kötelezettségeiknek Jurga Justin dalszerzővel szemben a szövetségnek eleget tettek volna. A szövetség értesítése után dr. Jurga Cloasca Justin pert indított a regáti cigányok ellen a kolozsvári törvényszéknél.

Folyó hó 7-ére tűzte ki ezt az ügyet tárgyalásra a törvényszék második tanácsa. Jurga Justin személyesen képviselte szerzői érdekeit. A perrel megtámadott regáti népzeneészek bizonyára még semmit se tudnak az ellenük készült jogi támadásról, mert még csak védőről sem gondoskodtak. A pert azonban nem tárgyalták le. Az ügyész ugyanis kimutatta, hogy ez a kérdés a járásbíróág illetékessége alá tartozik és kérte, hogy az ügyiratcsomót oda te gyék át. A törvényszék elfogadta az ügyészi indítványt s a 100.000 lejes kártérítési nótaperben a járásbíróág fog hamarosan ítélni.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 3 és 4 lej, első szó 3 lej. Állást keresőknek első szó 2 lej, többi 1 lej. Jelzés és címmelküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Csak portózott jelzés leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Támpéldányt nem adunk. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenésre csak délelőtti 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLALÁS külföldi mód-szerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kizsírítva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lejtől. Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászszalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilián és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteit, készfelneműt, kötöttáru, maradékokat Finkelsteinnál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttárgótt. (2678)

SCHIMBASLOVAK Háraknál kaphatók. Str. Băii Someșeni, Telefon: 36-23. (2935)

REGI olcsó árban árusítunk női és férfi kabátzöveket és ruhaszöveket. Sámuel, Str. Măloasă 19. Regál kávéház mögött. (7389)

GYEREKKOCSIK legolcsóbban kisiskolai foghazban kaphatók. Telefon 19-03. (7369)

SÖTÉTKÉK divatos télikabát eladó. Salamon szabóság, Str. Matia 5. (7370)

CUKORKAUZLET előnyös feltételek mellett forgalmaz helyen családi okok miatt azonnal is átadó. Cim a kiadóban. (7261)

JÓKARBAN lévő összecsiszható vaságy sodronnyal eladó. Str. Romei 36. (7199)

SZILSZKIN női bunda, 1 kis 8-9 éves leányka fehér szilbunda eladó. Calea Regele Ferdinand 30. hölgyfodrászat. (6731)

RÓMI követ jó állapotban keresek megvételre. Cim: Lusztig, Str. Barțiu 20. (7293)

ELADÓ használt butorok, kályhák és egy ezerszáz tolosulyu mérleg. Wertheimer, Str. Cernăuți 36. (7288)

ELADÓ jó állapotban lévő gyermekkoscsi. Str. Ilie Macelar 20., dr. Hurghis. (7278)

KÉT főzőkemence eladó. Str. Legiunea Ardeleana 8. (7309)

ELADÓ szivó-nyomó pumpa teljesen új állapotban. Str. Donat 138. (2968)

Szép női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR”-ban

vásárolhat. Calea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

DÁNIEL kályhát, jókarban lévő keresek. Str. Tudor Vladimirescu 16-b. (7074)

PERZSABUNDA eladó. Cim a kiadóban. (7075)

KERESEK jó állapotban lévő férfiszoba bőr garnitúrát. Tatay, Cal. Moșilor 75. (7355)

ELADÓ 100.000 lejt érő bádógosmühely elfogadható ártért, elutazás végett. Cim a kiadóban. (7357)

EGY női pézsmahát bunda és egy nutria bundabélés eladó. Cal. Regele Ferdinand 127., II. emelet 12. (7363)

EZÜSTRÓKA alig használt nagyon olcsón eladó. Piața Abator 3. Goldstein. (7366)

ELADÓ paplan, derekalj, 6 lőszómatrac, 2 ágy, női télikabát, 37-es női tróttor, cipő, vas gyermekágy, cipő, teljesen új ruha, 9 éves fiúcskának. Str. Avram Iancu 17., emelet, 8. apartament. (7368)

SZÉP diófa ebédülő, hálók, konyhakredencek, mindenféle butorok olcsón eladók. Használt butort veszek. Str. Gen. Poetas 15. (7377)

JÓFORGALMI, központban fekvő cipészüzlet pénzes társat keres, vagy esetleg teljes felszereléssel átadnám. Cim a kiadóban. (7387)

RÁDIO, modern, zeneszerekény beépített villamos gramafonnal eladó. Strada Rugului 8. (7334)

MODERN diófa te'eháló eladó. C. M. Foch 31. asztalosműhely. (7385)

Egyre fokozódik a Paprikáscsirke sikere

Vasárnap hatkor is a Paprikáscsirkét adják

A színház legújabb zenés bohózatának, a Paprikáscsirkének sikere előadásról, előadásra fokozódik. A nagy érdeklődésre való tekintettel a színház

műsört változtatott és a Paprikáscsirkét nemcsak szombat este, hanem vasárnap délután hatkor is bemutatja.

A KIS GRÓF

Péntek este eleveníti fel a színház a régi, híres Martos-Rényi operettet, a Kis grófot. A gyönyörű muzsikájú, ötletes meséjű darab legtöbb száma bevonult a könnyű zene időtálló alkotásai közé. Az új betanítás Gróf László és Stefanidesz József munkája. Az

előadásokat bérletszünetben tartják meg s annak egyik érdekessége, hogy a színház prominens tagjai mellett a női főszerepeket vendégképpen új erők, Sántha Ilona és Szentlászlay Erzsébet éneklék.

A jövő hét nagy színházi eseményei

Hétfőtől: Tul a Nagy Krivánon, Stefanidesz Illy vendégfelléptével.

Péntektől: Velencei kaland, Szabados Árpád és Chif.

Tul a Nagy Krivánon

Stefanidesz Illy vendégfelléptével.

Jövő hétfőn újítja fel a színház Farakas Imre bűbájós, nagysikerű operettjét, a Tul a Nagy Krivánon-t. Elbben a gyönyörű, régen nem adott, de mind szövegében, mind zenéjében értékes operetben kezd meg vendégjátékát Stefanidesz Illy, aki kolozsvári sikerei után

a kassai közönséget is meghódította. Stefanidesz Illy két évi távolléte alatt is tovább fejlődött hangban és játékban és fellépései bizonyára telt házat fognak vonzani.

INGATLAN

TG.-MURESEN eladó Piața Albămea 2. számú házastelek, vagy elcserélhető cluji ingatlannal. Érdeklődni M. Grünwald Cluj, Cal. Decebal 3. (7282)

Elcserélném Nagyváradon,

a város szívében lévő emeletes, kétlakosztályos, központi fűtésű — minden szobában külön fűtőtest van — új és minden kényelemmel felszerelt

házamat

hasonló kolozsvári házzal. Címeket „Árkülönbözetet készpénzzel fizetni” jelíggére a „Jóestét” kiadóhivatalába kérek.

ELADÓ telek a Str. Dobrugei 32. szám alatt, szoba, konyha, élelőkamrás és minden egyéb mellékkeliséggel rendelkező házzal. Értekezni a főpostán I. emeleten, 19-es számú szobában Baciunál. (7299)

ELCSERELNÉM 200.000 lejes házamat 500.000 lej értékűre. Cim a kiadóban. (7345)

HÁROM új ház egy telken 800 ezer lejt ér. Érdeklődni tulajdonosnál, Str. Horea 9. (7348)

HÁZHELY a Str. Gen. Grigorescu folytatásában, a Tăutura Turcului sarkán, előnyös feltételek mellett, mérsékelt áron eladó. Értekezni a Str. Garibaldi 8. szám alatt. (7391)

ELADÓ két házastelek, egyik 80.000 lej, másik 125.000 lej. Megbizva Gabányi, Str. Vrabilor 19. em. (7386)

ÁLLÁST KERES

SOFFÓR hadmentes állást keres. „Autó szerelő” jelíggére a kiadóba. (7292)

SZOBÁT legutányosabb árban festek. Cim: Segesváry festékküzet. (7269)

SZOPTATÓS dada állást keres. Strada Chintăuți 4. Boloc Maria. (7364)

BREVET és mesterkönyvvél rendelkező fodrász és tyukszemvágó állást keres. Cim a kiadóban. (7379)

MAGANOS férfi, egyedülálló kereskedelmi ember keres bármilyen hozzáilló alkalmazást helyben, vagy vidéken, uradalomban, pusztára, urasághoz, vagy házmesteri állást. Cime: Cluj, Str. București 38., Borbélyüzlet, Árpád. (7390)

ÁLLÁST KAPHAT

TYUKSZEMVÁGÓT keresünk december 1-ére, aki egyúttal fűdömester is. Ajánlatokat Parc szanatóriumba kérünk. Cluj, Str. Băii 51. (7217)

KERESEK intelligens komoly nőt gyermek mellé. Cim: Newyork szálloda. (7301)

FIATAL párhoz jobb nőt, aki a háztartás minden ágában jártas, főzést, takarítást vállal, jó fizetéssel felvesszünk. Jelenléte 2-3 óra között. Str. Măloasă 7. (7332)

KIFUTÓFIUT vagy leányt keres Librăria „Globus”. Str. Regina Maria 10. (7347)

TAKARITÓNÖT keresek délelőtti Str. Grigorescu 64. II. emelet. (7356)

ÓRSEGÉD kis és nagy munkák felvétel. Cim a kiadóban. (7361)

RETÜSÖR állandó munkát kaphat. Foto Tempo. C. M. Foch 32. (7374)

SZABÓSEGÉDET, aki jól ért nagygyűn kához felveszek. Kahan, Str. Reg. Maria 14. (7375)

EGY hölgyfodrászsegéd, ki jó vízondoláló, felvétetik. Str. Filipescu 2. (7380)

EGY kifutófiut felveszek. Mózes. P. Stefan cel Mare 7. (7381)

DÉLUTÁNI alkalmazásra freileint keresek. Cim: Str. Măzescu 15. Cpt. Sanmariani. (7382)

VILLANYSZERELŐ segédet felvesz Nadler, Str. Corches 12. (2973)

REGÁL kávéház ruhatarába egy kisegítőleány felvétetik. (7395)

KÜLÖNFÉLÉK

LEGJOBB cipők méret után, talpalás legjobb anyagból **CENAN TEODORNÁL**, Reg. Ferdinand 65. alatt készülnek. (7346)

SÁR- és hócipő vulkanizálását olcsón vállalom. Asztalos, mechanic. Str. Jorge 2. (7266)

BIZTOS PÉNZMEGTAKARITÁS

Ha szövet, vászon, damaszt, diftin, de-jalin és más textil áru szükségletét nálam szerzi be. Cal. Reg. Ferdinand 75., udvarban. Apart. 2. (7362)

IZLETES házikoszt abona, ebéd, vacsora 700 lej, menü 3 fogás 18 lej, Str. Kogălniceanu 8., földszint a. 7. Ugyanott nagyobb káposztáshordók eladók és egy mindenféle konyhára felvétetik. (2962)

OKTATÁS

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidlöf) magánórát, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cim a kiadóban. (71775)

NÉMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiai és egyetemi anyagot is tanít. Csoporthoz tanításra előjegyzéseket felvesz. Székelyné, Str. Cuza Vodă 5. (Iparkamarai épület III. em. 19. ajtó, díjtalan lifthasználat.) (8454)

KIADÓ IAKÁS

KIADÓ azonnal szoba, konyha, speisz 550, külön 1 szoba, speisz 400 lejt. Str. Horea 135. (7191)

HÁROMSZOBÁS, komfortos villa azon na ká kiadó gyümölcsös. Ért.: Str. Dima 4. Kápolnayné. (7315)

KIADÓ vízkagylós különbejárati butorozott szoba, Str. N. Iorga 5. hátul az emeleten. (7322)

MODERN szoba, konyha kiadó. délután 2 órától Str. Hasdeu 95-a. (7210)

KIADÓ a Reg. Ferdinandon 4 szobás komfortos lakás, 2 előszobával, beköltözhető azonnal, havi 3500 lejt, május elsejéig van szerződés, azonnal megújítható. Cim a kiadóban. (7008)

LAKÓTÁRSNÖT fűdősobás, lakáshoz keresek. Str. Brătianu 47., em. (7351)

ÜZLETHELYISÉG kiadó november hó 15-ére. Cal. Marechal Foch 32. (7352)

EMELETI napos szoba, konyha, speisz ujonnan festett, kiadó. Str. Rudeanu 33., (Surdá). (7353)

KIADÓ szoba, előszoba, konyha. Strada Rudeanu 38. (7358)

KIADÓ különbejárati szoba üresen, vagy butorozva. Str. Gelu 34. (7360)

CSINOS butorozott szoba fűdősobával, estleg konyhahasználattal kiadó. Str. Grigorescu 72. Id. Mussánál. (2971)

FÜSZERÜZLET elsejétől kiadó. Bulgária-telep, Str. Constanța 8. (7373)

CSINOSAN butorozott szoba kiadó fűdősoba használat. Str. Stroescu 20. (7378)

ELEGÁNSAN butorozott szoba, fűdősoba használat, teljes ellátással uri család házasparnak, esetleg 2 személynek 15-től kiadó. Grigorescu-negyed, Str. Brătianu 6. (7383)

LAKÁST KERES

KERESÜNK 2 szoba, konyha, élelőkamrából álló lakást, Sétatér, vagy Cal. Moșilor környékén. Ajánlatokat „Lakás” jelíggére a kiadóba. (7372)

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök: **A bukaresti „Munka és Jókedv” színház előadásai.**

Péntek fél 9: **Kis gróf** (Martos-Rényi híres operettje. Gróf László rendezésében. Vezényel: Stefanidesz József. Fősz.: Czopán Flóri, Gróf László, Rajnai Elli, Csóka József, Csengeri Aladár, Szendrey Mihály, Deesy Jenő — Sántha Ilona, Szentlászlay Erzsébet, mint vendégek. — Bérletszünetben.)

Szombat d. u. 5: **A vén bakkancsos és fia a huszár.** (Olcsó helyárrakkal.)

Este 9: **Paprikáscsirke.** (Negyedszer.)

Vasárnap d. u. 3: **Gyimesi vadvirág.** (Olcsó helyárrakkal.)

Délután 6: **Paprikáscsirke.**

Este 9: **Kis gróf.**

Hétfő fél 9: **Tul a Nagy Krivánon.** (Farakas Imre gyönyörű operettje. Rendező: Gróf László, vezényel: Stefanidesz József. Stefanidesz Illy, mint vendég, Kovács Káro, Báza Éva, Csóka József, Borovszky Oszkár, Szentes Ferenc, Szendrey Mihály, Csengeri Aladár, Gulácsy Albert, Deesy Jenő a főszerepekben. Premierbérlet 10. sz.)

Kedd fél 9: **Tul a nagy Krivánon.** (Rendes bérlet 10. sz.)

Mozi

SELECT MOZGÓ: Newyorki banditák. Főszerepekben: Charles Bickford és Ann Dvorák.

ROYAL MOZGÓ: Mai kezdettel: Általános mozgósítás. Fősz.: Erich von Stroheim, Mireille Balin és Roger Duchesne.

URANIA MOZGÓ: Az ifjúság diadala. Ezenkívül orosz pótkép, mely bemutatja a legszebb orosz táncokat és legújabb hangos hradó.

CAPITOL MOZGÓ: Premierslágér. Berry örmester. Hans Allbers világfilmje. Izgalmas kalandfilm. A műsor előtt új világhíradó, a legújabb eseményekkel.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 és 9: Nagy kettős műsor: I. Ritz testvérek, mint munkanélküliek. Ötletes, neveltető vigjáték. Partnereik: Toni Martini és Majore Weaver. II. Ucca anyaga. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Simone Simon és James Stewart. III. Híradó.

— **A ploestii kazánrobbanásnak** újabb halálos áldozatai vannak. Ploestből jelenti a Rador: Az éjszaka a kórházban meghalt Dragan Marin munkás, a Román-Amerikai Petróleumtisztító Társaság üzemében történt robbanás súlyosan sebesült egyik áldozata is. A robbanás okozta romok alatt még több megszenesedett halottat találtak, akiknek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

Hirek

NAPTÁR. 1939. November 10, Péntek.
Róm. kat.: A. András. Prot.: Luther
M. Ort.: S. Ap. Erast., Olimp. Izr.:
28 Marchesuan.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉ!

**'AKIN CSAK AZ AMERIKAI
ELNÖK TUDOTT SEGITENI...**

William Howard Taft, az Észak-amerikai Egyesült Államok egykori elnöke igen kövér ember volt. A súlya a 120 kilót is meghaladta. Egy napon a washingtoni pályaudvaron egy rokona érkezését várta. Egyszerre csak hozzászalad egy asszony és kétségbeesetten kérte:

— Ó uram, ön segíthet rajtam, jöjjön gyorsan velem, könyörgöm és segítsen.

Majd megfogta Taft kezét és vonszolta maga után. Az elnök igen jólelkű ember volt s követte a kétségbeesett asszonyt anélkül, hogy megkérdezte volna, miben kell segítségére lenni. Az asszony pedig egy bőröndhöz vezette, amelynek teteje nyitva, a bőrönd pedig csordultig tele volt mindenféle holmikkal. S ekkor az asszony így szólt az elnökhöz:

— Ó uram, a vonatom mindjárt megérkezik, üljön hamar rá a bőröndre, hogy be tudjam zárni...

— **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK.** A mai napon a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Fortuna Unirii-tér, Hveea Mihai Viteazul-tér, Victoria Regele Ferdinand-ut, Sotropa Emil Stefan cel Mare-tér.

— **Orvosi hír.** Dr. Schlinger Lajos rendelőjét a „Sora”-épületbe helyezte át. Calea Marechal Foch 6. Röntgen, Quarc, Diathermia, alapanyagcserevizsgálat. Telefon: 11-14.

DIANA

farasztó munka után lemosásra.

— **Vetőmag mintavásár Kolozsváron.** Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet Kolozsvárt február 17—21 napjain rendezi meg a szokásos tavaszi vetőmagkiállítást és vásárját. A kiállítás ez alkalommal külön mintavásári csoporttal fog bővülni. A kiállítási résztől elkülönítve találhatják meg a látogatók az eladó vetőmagkészletek mintáit és az adás-vételi ügyletek lebonyolítására külön kirendeltséget állít az EMGE, hogy a gazdaközönségnek a vetőmag beszerzése és értékesítése terén is szolgálatra álljon. A gazdaközönség érdeke, hogy a mintavásáron értékesítse és szerezze be vetőmagvait, mert a mintavásáron a gazdák a közvetítőkereskedelem kizárásával a legjobb minőségű magvakat közvetlenül cserélhetik el maguk között a legkedvezőbb árak és feltételek mellett. A kiállításra és vásárra a bejelentések 1940. évi január 15-ig küldendők be az EMGE-hez Kolozsvárra. Az EMGE és gazdaköri fiókjainak kisgazda tagjai helydíjat nem fizetnek. Az Egyesület utazási és áruszállítási kedvezmények engedélyezését kéri a CFR-től ezalkalomból. A kiállításon és vásáron bemutatásra kerülnek gabona, kapás takarmány, konvhakerti vetemény, virág vetőmagvak, gyógynövény, erdei és gyümölcsfacsemeték, vetőgumók, gazdasági gépek, eszközök, anyagok, műtrágyák, növényvédelmi szerek, stb. vegyipari cikkek. Az EMGE a kiállítás tudnivalóit a napokban fogja szétküldeni.

Felrobbant a petróleumszivattyú: egy munkás meghalt, nyolc súlyosan megsebesült

(PLOESTI.) (Rador.) Borzalmas robbanás történt eddig még ismeretlen okból tegnap a Román-Amerikai Petróleumtársaság Ploestiben levő petróleumtisztító telepen. A robbanás az egyik új szivattyú üzembehelyezésekor történt. A robbanás következtében egy munkás meghalt, egyet haldokolva szállítottak kórházba, tíz munkás pedig súlyosan megsebesült. Az eddig megállapított anyagi kár huszmillió lej. A robbanás következtében hatalmas tűz keletkezett, amelyet csak nagy erőfeszítéssel tudtak eloltani.

A Román-Amerikai petróleumtársaság telepen a tűz délnél 12 órakor tört ki. A katasztrófa színhelyére kivonultak az összes tűzoltó állomások készültsegei és a hatóságok képviselői is. Délután 5 órakor a tűz még hatalmas lángokkal pusztított és a veszede-

mes elemet a tűzoltók megfeszített erővel sem tudták megfékezni. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a robbanás annak következtében keletkezett, hogy a petróleumtisztító kazánját túlfűtötték. A robbanás ereje 60 méter távolságra dobta el a rendkívül vastagfalú és súlyos kazánt, amely ráesett a 2-es számú gőzkazán házára. A robbanás következtében 30 vagon petróleum kiömlött és 80 méter hosszúságú területen egekig érő lángokkal égni kezdett. A petróleumtisztító telep legnagyobb része elpusztult, részben a robbanás, részben a tűz következtében. Iliescu 54 éves szerelő a robbanás következtében nyomban meghalt, a másik 8 munkást súlyosan megsebesülve huztak ki a romok alól. Ezek közül az egyiket haldokolva szállították a kórházba.

INGYEN!

Havi abonát nem adhatok, de 900 lejért igen. A közismert Jancsi „Bucuresti” étterem volt vezetője átvette az

EURÓPA-ÉTTERMET
STR. REG. MARIA 6. ALATT

Mélyen tisztelt vendégeimnek szíves pártfogását kérem. Küllöment fajborok.

25 LEI EGY MENÜ
ÉTLAP SZERINTI

Minden este a közkedvelt

László Jenő
Jazz-zenekara játszik

Vacsora után tánc.

Két éve nem ad életjelt magáról

Ormos Emil, „Az ígéret földje” szerzője, dr. Ormos Ede volt kolozsvári lapszerkesztő fia — Allitóltag eltűnt a spanyol fronton

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Alig van olyan erdélyi város, ahol ne fordult volna meg Ormos Emil, ez a kalandos-vérű, izig-vérig világjáró és — amint kiderült — irónak is tehetséges fiatal ember, dr. Ormos Ede, az egykori kolozsvári lapszerkesztő és ügyvéd közepes fia.

Ormos Emil legelső sorban is kitűnő mechanikus, de azonkívül nyomdász, electrotechnikus, rajzoló, sofför és — nyelvész. Beszél vagy hat nyelvet, köztük arabot. Mint sofför, került el például Transzjordániába és Palesztinába és sokáig dolgozott az ottani angol hadtápnál. Palesztináról írta meg azután feltűnést keltett könyvét, „Az ígéret földje” címen, amely nagyon izgalmas ugyan, de elfogult. Ormos azért haragudott meg a palesztinai zsidókra, mert sokáig dolgozott közöttük, sőt segélyüket is élvezte, amikor azonban egy napon rájöttek, hogy Ormos — keresztény... megkérték, hogy szépen távozzék és adja át helyét egy zsidónak. Neki elég tágas a világ... mondták.

Keletről hazatérve, egyideig Buda-

pesten élt, majd a spanyol háború kitörésekor váratlanul újból eltűnt és — azóta nem is adott magáról életjelt. Barátai, szülei, testvérei nagyon nyugtalanodtak sorsáért. Akik azonban alaposabban ismerték a kamasz Ormos Emilt — utjainak, vándorlásainak társai — azok azt mondják: nem kell őt féltetni. Átvágja ő magát minden akadályon. Ki tudja, most is hol száguld kis autójával, vagy melyik afrikai földrészen soffíroz megint valamilyen közömbös angol vagy esetleg éppen egy tüzes arab fejedelmet.

Ormos Emilnek felesége is van... volt... egy, vagy kettő? ... az egyik mindenesetre Párisban, ahol szintén sokáig élt. Ezek se tudnak róla most semmit, de mind a ketten... várják vissza.

Egy pesszimista hír azt mondja, hogy talán — miután újra Afrikába akart arra menni — a spanyol fronton maradt. Nem valószínű. Egészen bizonyos, hogy a hatalmas szál Ormos Emil még fel fog bukkanni a kolozsvári Newyork kávéházban.

— **A gyümölcsfák kártevői.** Most időszerű a gyümölcsfák kártevőinek megismerése és irtása, amikor a fán telelő összes kártevőket egyszerre pusztíthatjuk el a téli lemosás-szerű permetezéssel. Az EMGE kiadásában Török Bálint igazgató tollából a gyakorlati szempontok szem előtt tartásával, tudományos alapon, népies módonban megírva egy füzet jelent meg „A gyümölcsfák kártevői” címen. A füzet 80 oldalon 76 ábrával szemléltetve oktatja a gyümölcsös tulajdonosokat. Bemutatja képekben a kártevőket, ismerteti a kártevők életmódját és az ellenük való védekezést. A füzet kapható a könyvkereskedésekben, de megrendelhető az EMGE-nél is. Cluj—Kolozsvár, Regalá-uca 16. szám. A füzet ára postai portóval együtt 10 lej, mely a megrendeléssel együtt küldendő be.

— **Házkutatást tartottak az állitóltag nem is román állampolgár Max Auschnit lakásán.** Bucurestiből jelentik: A „Seara” című lap jelentése szerint Max Auschnit letartóztatásával kapcsolatosan szerdán házkutatást tartottak a Titan, Nadrag, Calan vasművek-nél, valamint Auschnit villájában is. A házkutatást végző hatósági közegek az összes pénzszekrényeket és fiókokat lepecsételték. A letartóztatási végzés ellen Max Auschnit felelősséget nyújtott be a királyi táblához, amelynek vádtanácsa pénteken tárgyalja a felelősséget. A „Seara” című lap jelenti azt is, hogy George Popescu craiovai lakos beadványt intézett a hatóságokhoz, hogy Max Auschnit román állampolgársága legalább is kétséges. Max Auschnit ugyanis volt osztrák-magyar állampolgár gyermeke, aki a világháború alatt, illetve annak befejezésekor még nem tartózkodott Romániában. A covorluui törvényszék november 28-ra tűzte ki ennek a feljelentésnek a tárgyalását.

A katonai előkészítő sők parancsnokságának fontos közleménye

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári katonai előkészítő sők parancsnoksága közli, hogy november 12-én délelőtt 10 órai kezdettel az új katonai előkészítő év kezdete alkalmából a kolozsvári városi sporttelepen, az összes kolozsvári egyetemi, iskolás és városi előkészítő sők részvételével évnyitó ünnepséget rendez.

Az állami, megyei és községi hivatalkók, a kulturális, jótékonyági és sportegyesületek tagjai a diákok, szülők, rokonok és a katonai előkészítő sők barátai — mindazok, akik ezen intézmény tevékenységét és megnyitóját figyelemmel kísérik, felkérjük, hogy az ünnepségen résztvenni szíveskedjenek.

Ezzel egyidejűleg a kolozsvári katonai előkészítő sők parancsnokság felhívja a hadkiegészítő és a csapattestek által orvosilag elhalasztott ifjakat, hogy kötelesek halasztási idejük alatt a katonai előkészítő sők gyakorlatokat látogatni.

Megnyílt a Román Ujságírók Köre Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Nagyszámu és előkelő közönség részvételével, Szamostartomány, Kolozsvármegye és a város hatóságai, társadalmi intézményei képviselőinek jelenlétében nyitották meg tegnap ünnepélyesen Kolozsváron a Román Ujságírók Körét a New York-szálló helyiségeiben. Az átalakított és csinosan felszerelt nagyteremben összegyűlt előkelőségek sorában ott voltak többek között dr. Hodor Victor Szamostartomány helytartóságának vezértitkára, dr. Bornemisa Sebastian polgármester, Manole Enescu ezredes, vármegyei prefektus, dr. Stoica Ioan vármegyei igazgató, dr. Dunca Eugen volt prefektus, szenátor, Besa Eugen, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke, dr. Adam Popa alpolgármester, Jonascu és Sofronie egyetemi tanárok, Nicolae Gherman, a vízművek igazgatója, Iepure táblai tanácselnök, Istrati törvényszéki főügyész, dr. Apostol Ovidiu orvosvezető és mások. A megjelent előkelőségeket és vendégeket Nicolare Vladimír, az erdélyi román ujságírók szövetsége, a kiadváló közíró üdvözölte bensőséges szavakkal, utalva arra, hogy a kör létesítésével a román ujságírók bensőségesebb kapcsolatot kívánnak létesíteni a különböző társadalmi osztályokkal, a kör helyiségeiben pedig szórakozást, szellemi felüdülést nyújtani a tagoknak. Ehhez a nemes célkitűzéshez kérte Szamostartomány, Kolozsvármegye és Kolozsvár lakosságának támogatását. Dr. Hodor Victor Szamostartomány királyi helytartóságának vezértitkára, dr. Bornemisa Sebastian polgármester, Manole Enescu ezredes vármegyei prefektus üdvözölő beszédekben sikert kívántak a Román Ujságírók Köre tevékenységéhez és nemes célkitűzésének megvalósításához. Sofronie egyetemi tanár a NUF Szamostartományi vezértitkára a Nemzeti Ujjászületés Frontja nevében üdvözölte a kezdeményezést és biztosította a kör alapítóját a társadalom támogatásáról. Dr. Dunca Eugen volt prefektus, szenátor a szellemiségek csoportja nevében üdvözölte az ujságírók kezdeményezését, sikert kívánva munkájukhoz. Dr. Buteanu Aurel az Erdélyi és Bánsági Román Ujságírók Szindikátusa nevében, Végh József pedig a Romániai Népkisebbségi Ujságírók Egyesületének üdvözlését tolmácsolta. Az üdvözölő beszédek elhangzása után a kör alapítói izletes villásgalleggel vendégelték meg a megnyitó ünnepségen megjelent előkelőségeket és vendégeket.

Alkulcsos fosztogató 13.000 lejt vitt el a vendégipari munkás szekrényéből

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Páratlan vakmerőséggel fosztottak ki ismeretlen tettesek egy kolozsvári vendégipari alkalmazottat. Ismeretlen tettesek, tegnap délután 2 óra tájban alkulcsossal behatoltak Illés Ferenc Marinescu ucca 88. szám alatti főpincér lakásába, ahonnan 13.000 lej készpénzt vittek el. Az eddigi nyomozás megállapítása szerint a vakmerő betörők kizárólag pénz után kutattak, mert a lakásban semmiféle felforgatás nyomain nincsenek, csupán a szekrényt törték fel, amelyben a pénzt tartotta. Az érzékeny károsított derék, fiatal pincér feljelentésére úgy a rendőrség büntügyi osztálya, mint az illetékes kerület széles körben folytatja a nyomozást.

— Felfüggesztették állásából Alboteanu volt sajtóügyi igazgatót. Bucurestiből jelenti a Rador: Radian sajtóügyi miniszter — az Ordinea című lap jelentése szerint — felfüggesztette állásából Alboteanu volt sajtóügyi igazgatót, aki Titteanu Eugen volt sajtóügyi és propagandaügyi alminiszter kabinetigazgatója volt.

— Kiütéses tifusz Buzauban. Buzauból jelenti a Rador: Hivatalos megállapítás szerint a városban számos kiütéses tifuszos megbetegedés történt. A közegészségügyi hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket a járvány tovaterjedésének megakadályozására.

— Főzőtanfolyamot rendez a kath. női misszió november 15—december 16-ig, minden délután 3—7-ig. A legfinomabb hűdég, meleg és diétikus konyha, valamint torták, sütemények kitűnő betanítását a „Központi-szálloda” főszakácsa vállalta. A tanfolyamot pompás háztartási kiállítással fejezzük be. Hogy lehetővé tegyük mindenki számára a tanfolyamon való részvételt a díjat 300 lejben állapítottuk meg. Jelemezni lehet a Központi-szálloda portásánál, vagy a „Minerva” könyvüzletben, Str. Reg. Maria 1.

— Agyonlőtte magát a súlyosan megvádolt kórházigazgató. Jasiból jelenti a Rador: Megdöbbenő öngyilkosságot történt tegnap Moldova fővárosában. A vendégekkel zsúfolt Corco kávéházban Lescov Alexandru, az erbi-ceni kórház visszaélésekkel vádolt igazgatója revolverrel főbelőtte magát. Bucsurelevélben tagadja a terhére rótt vádakat és ártatlanságát hangoztatja.

— Jorga professzor beszéde a buzau Mihai Viteazul emlékünnepeken. Buzauból jelenti a Rador: Jorga professzor kezdeményezésére a Román Kulturális Liga tegnap Buzauban Mihai Viteazul, a nagy országegyesítő uralkodó emlékének áldozott. Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökös névnapja alkalmából a püspökségen tartott Te Deum után Mihai Viteazul lelki üdvéért istentisztelet volt. Ezután Jorga professzor beszédet mondott a színház termében. Foglalkozott a nagy uralkodó személyiségével és rámutatott azokra a politikai irányelvekre, amelyek Mihai Viteazul tetteit irányították. Kifejtette, hogy Mihai Viteazul erdélyi uralkodása az igazságon és a jogosságon alapult és legyőztetését nem Basta seregének sztratégiai fölénye, hanem kizárólag a körülmények szerencsétlen összejárása idézte elő.

— Eminescu emlékünnepe a bucurestii Belu-temetőben. Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi Belu-temetőben Bucurestii város rendezésében tegnap emlékünnepeket tartottak Mihai Eminescu, a nagy román költő emlékére. A nagyszámú közönség és az Országőr egységek jelenlétében emlékbeszédet mondtak és költeményeket szavaltak.

Sikertelen merényletet kíséreltek meg Hitler vezér ellen

Hat halott, közel 90 sebesült áldozata van a pokolgép felrobbanásának

(MÜNCHEN.) (Rador.) Hitler kancellár szerdán este érkezett Münchenbe, hogy résztvegyen a nemzeti szocialista párt 1923. november 8. forradalmi kísérleti évfordulóján. Az ünnepségen, amely pontban este 9 órakor (romániai időszámítás) kezdődött, a Führer hosszú, majdnem másfélórás beszédet tartott. Beszéde elején már utalt arra, hogy igen sürgős államügyek miatt, nem időzhet bajtársai körében sokáig és amint beszédét elmondotta azonnal távozott is.

Nem sokkal azután az egybegyűlteket óriási robbanás hangja remegtette meg. Egy eddig még fel nem derített helyen elhelyezett ismeretlen összetélt pokolgép robbant fel, amely feltétlenül darabokra tépte volna a vezért, ha történetesen ott tartózkodott volna. Meg kell jegyezni, hogy a bombát nem annak a helynek közelében helyezték el, ahol Hitler kancellár tényleg beszélt, tehát nem az eredeti tervnek megfelelő helyen, amelyet az utolsó pillanatban megváltoztattak. A zárt teremben a bombarobbanásnak borzalmas hatása volt, amint azt a halottak és sebesültek száma is igazolja. Az első pillanatban pánik vett erőt az összegyűlt mintegy 400 főnyi ünnepelőn. Az első izgalom elcsitulásával gondoltak csak arra, hogy a robbanás következményeit megvizsgálják. A füst, vakolatdarabok, asztalrészecskék elterjedése után megdöbbenő látvány tárult az emberek szemébe. A régi úgynevezett első gárda tagjai közül hat embert a pokolgép darabokra tépett. A halottak között van állítólag Cristian Weber is, aki az évfordulói ünnepségek gyűlésének elnöke és Hitler kancellár legrégibb személyes híve volt. Súlyosan megsebesült 26 ember, míg könnyebben 42, úgy, hogy az áldozatok száma a halottakkal és sebesültekkel együtt 70—80-ra tehető. A hatóságok bevezették a legerélyesebb vizsgálatot. Lezárták Bürgerbrankeller egész környékét és már a hajnali órákban félmillió márka jutalmat tűztek ki a tettesek nyomravezetőinek. A hatóságok véleménye szerint már az első félórán megállapították, hogy a merénylet számai külföldre vezetnek és hogy a merénylet külföldi felbujtásra történt.

A hivatalos német jelentés

(BERLIN.) (Rador.) Az újabb jelentések szerint a sebesültek száma több, mint ahogy azt előzőleg közölték. A súlyosaké 28 és a könnyebb sebesülteké 60.

(BERLIN.) (Rador.) A DNB a következő hivatalos jelentést adta ki: „A Führer szerdán este fél 9 órakor (romániai időszámítás) a bajor fővárosba érkezett, hogy részt vegyen az 1923. november 8-i nemzeti szocialista forradalmi megmozdulás évfordulóján rendezett ünnepségeken. A Führer fontos államügyek ugyan akadályozták abban, hogy hosszabb időt töltsön Münchenben, de ő ragaszkodott ahhoz, hogy a szokás szerint ő szólhasson a néphez. Eredetileg az volt a terv, hogy Rudolf Hess fog résztvenni az ünnepségen és ő fog beszélni. Hitler kancellár beszéde elhangzása után, az említett államügyekre való tekintettel, sietve hagyta el a termet és az állomásra hajtatott, ahonnan Berlinbe utazott. Kevéssel távozása után a Bürgerbrankeller termében robbanás történt, amely súlyos emberáldozatokat követelt. A hatóságok azonnal bevezették a vizsgálatot, félmillió márka díjat tűztek ki a nyomravezetőnek és már az első vizsgálat során megállapították, hogy a merényletet külföldi

ügynökök követték el. A merénylet egész Németországban óriási felháborodást keltett.

(BERLIN.) (Rador.) Ma reggel a német lapok tekintettel arra, hogy a merénylet hírének lapzárta után közölték, még nem írnak az eseményről. Egyedül a későbbben megjelenő „12 Uhr Blatt” hozza a merénylet hírének és kijelentette, hogy nem fér kétség az iránt, hogy itt is az angol Intelligence Service működött. A történelem folyamán számtalan beigazolást nyert, hogy valahányszor olyan államférfiak akadnak, akik nem hajlandók Angliának a terveit elősegíteni, bombák robbannak, autóbalesetek történnek és golyók tévednek el. Ezúttal azonban a felbujtók gyökeres leckében fognak részesülni. A kormány gondoskodik arról, hogy azok az ellenségek, akik határainkon belül működést fejthetnek ki, egyszer és mindenkorra lehetetlenné tétessenek.

A még később megjelenő „Deutscher Dienst” így ír: Amikor meghallottuk a hírt, szinte kővé meredtünk. De azután hálát adtunk a sorsnak azért, hogy a Führer él. A gyalázatos merénylet nem sikerült és hogy ilyen mire sor ne kerülhessen többé, arról gondoskodás fog történni.

Belgiumban nyomasztó a hangulat...

(BRÜSSZEL.) (Dunaposta.) Lipót belga király szerdán délután értekezletre hívta össze a kormány tagjait. A koronatanácsról nem adtak ki semmiféle hivatalos jelentést. A légkör a belga fővárosban és egész Belgiumban nyomasztó.

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A Havas jelentése szerint az a nyugtalanság, amely 48 óra óta Belgiumban uralkodik és amelyről egész nyíltan és szabadon beszélnek az összes körökben, nem csökkent Lipót belga királynak hollandiai utazása és azóta sem, hogy beérkeztek a jelentések arról, hogy a különböző államok fővárosai-ban milyen benyomást keltett a békeközvetítési felhívás. A közvélemény és a vezető körök hangulatát a „Le Soir” című lap vezércikkben tükrözi vissza.

Ezt a vezércikket azután írták és jelentették meg, miután Pierlot, volt belga miniszterelnök beható tanácskozást folytatott a lap főszerkesztő-igazgatójával. A cikk megállapítja, hogy a helyzet rendkívül súlyos, különösen azért, mert Németország nem csak heves sajtótámadást folytat Belgium és Hollandia ellen, hanem azért is, mert nagyszámú német csapatot vontak össze mindkét ország határára. A lap a következőkkel végzi cikkét:

„Ha bennünket megtámadnak, annak az ünnepélyes egyezménynek a semmibevevásával, amelyet az 1937. évben kötöttünk és újlag megismétlődnek a világháborúban történt események, úgy mi habozás nélkül harcolni fogunk. De ezúttal megtízszerezett erővel és elszántsággal. Sorsdöntő

pillanatokat élünk, amelyben országunk és népünk sorsa forog kockán.”

CHURCHILL ISMERTETTE A HADITENGERÉSZETI HELYZETET

(LONDON.) (Rador.) Churchill, az angol haditengerészet első lordja az alsóházban ismertette a Royal Oak angol csatahajó elsüllyesztésének körülményeit. „Az angol páncélost — mondotta Churchill — október 14-én a hajnali órákban a 34. számú német tengeralattjáró súlyosította el, amely behatolt a Scapa Flow hadikikötőjébe. A kikötőt kettős védelmi rendszerrel biztosították: fizikai akadályokkal, mint amilyenek voltak a zárlatot fogatatosító hadihajók és a vészcsengők, valamint a kikötő bejáratának hét pontja közelében cirkáló kis űrnaszádok. Sem az akadályok, sem pedig az őrhajók nem voltak elegendők a kikötő teljes biztonságának megteremtésére. Azóta azonban megtörténtek a szükséges védelmi intézkedések, amelyek a jövőben még fokozni fognak, hogy hasonló támadások ne ismétlőd-hessenek meg. Ennél több felvilágosítást — mondotta Churchill lord — nem adhatok, mert tájékoztatásommal értékes adatokat szolgáltatnék ki az ellenség részére. Még csak annyit mondhatok, hogy a Scapa Flow kikötőjének sértetlensége és megközelíthetlensége közismert volt a világháborúban és megtettük a szükséges intézkedéseket, hogy hasonló veszélyt teljességgel elkerülhessünk. Az angol haditengerészet nagy kockázatokat vállalt magára, de hangsúlyoznom kell, hogy úgy az admirális, mint az angol hadiflotta továbbra is vállalja azt a kockázatot, amelyet a tengeren való tevékenysége jelent.” — A német tengeralattjárók ellen folytatott harc-ról Churchill kijelentette, nehéz pontos számszerű adatot adni az elsüllyesztett német tengeralattjárókról, de meg-erősítheti azt az állítást, hogy a német hadiflotta a háboru kitörése óta hetenként 2—4 buvárhajót veszített el. Churchill ezután az angol és francia hadiflotta eredményes együttműködéséről számolt be és beszédét azzal végezte, hogy az a tevékenység, amellyel az angol hadiflotta a háboru kitörése óta eltelt kilenc hét alatt kifejtett és azok az eredmények, amelyek elért, a legmerészebb reményekre jogosítják Angliát és szövetségét.

MI OKOZTA A ROBBANÁST

(LONDON.) (Rador.) Churchill, az angol haditengerészet első lordja bejelentette az alsóházban, hogy az Oxley angol tengeralattjáró robbanás következtében elsüllyedt. A robbanást bal-eset idézte elő. Bejelentette Churchill azt is: nem tartja időszerűnek, hogy részletezze azokat a körülményeket, amelyek között a robbanás és a hajó elsüllyedése történt.

AMIBŐL ÉRTÉKES EREDMÉNYEK SZÜLETHETNEK

(ANKARA.) (Rador.) Saracioglu török külügyminiszter az angol-francia-török egyezmény ratifikálása alkalmából szerdán este nagyszabású beszédet mondott a török nemzetgyűlésen. Utalt arra, hogy az ankarai egyezmény nagy jelentőségű tény az európai béke történetében és annak a kölcsönös jóakaratnak az eredménye, amellyel mind a három érdekelt állam törekedett a béke fentartására. Az együttműködésből csak értékes eredmények szület-hetnek.

SZOVJETELLENES KÖNYVEK LEFOGLALÁSA FINNORSZÁGBAN

(HELSINKI.) (Dunaposta.) A finn-orosz tárgyalásokkal kapcsolatosan a helyzet lényegesen enyhült és remény van a békés megegyezésre. A helyzet enyhülését bizonyítja az is, hogy a finn hatóságok rendelkezése az összes Szovjet-ellenes röpiratokat és könyveket lefoglalták és elkobozták.